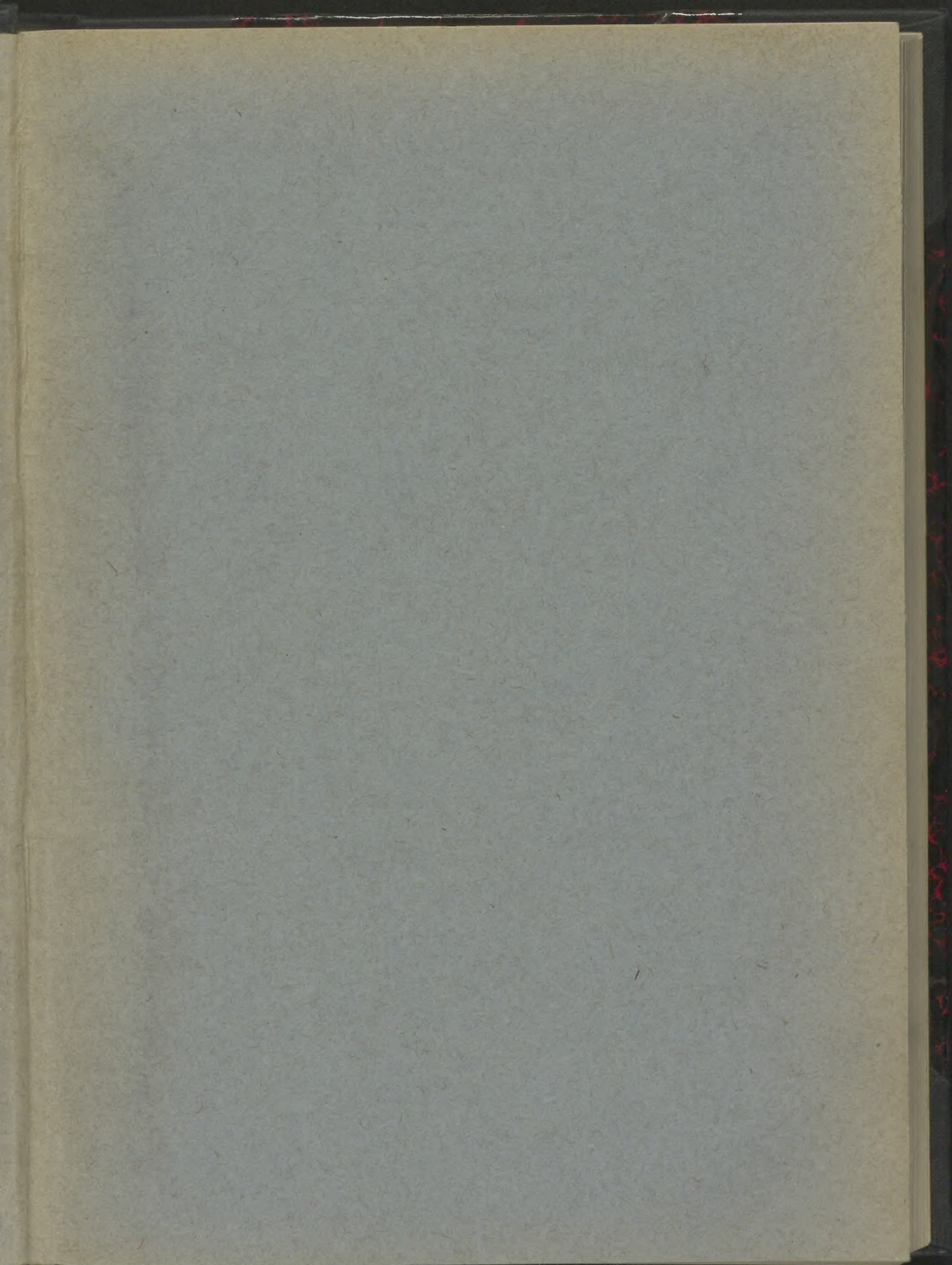

1871
L. X. 4

1929-1930

ՌԱՅԵՐԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Vol. XI, No. 1, January 5, 1929

Ճիւտ 11, Նօ. 1, Յունվար 5, 1929

ԵՆՆԻ ՍԵՆԵ ԹԵՊՐԻՔԻ

Բահնիւմա՝ պու եէնի սէնէ իշիւն գաքիյու-
նա մէսուտ գէմանլար, միւզայագատա օլան-
լարա թէսէլլի վէ մանէվի գուվվէթ, վէ ճիւմ-
լէյէ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն վատ էթ-
տիյի սէլամէթի թէմէննի էտէր:

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՎԱԳԹԼԱՐԸՄ ՍԵՆԻՆ ԷԼԻՆՏԵ

Կէչէն կիւն պիր տօսթուս օտամա կէլիպ՝
պանա չէօյլէ պիր վազըա նազլ էյլէտի:—
Քէնտինին զըզը պիր սօգաղը կէչմէք իւզ-
րէ պէլէր իքէն զըրմըզը ըըզ (քի հէր քէսին
վէ օթօսպիլլէրին պէլէմէսինի էմը էտէր)
գափանըր վէ եէչիլ ըըզ (քի հէր քէսին սօգա-
ղը կէչմէսինի էմը էտէր) աչըլըր: Գըզ սօգա-
ղը կէչմէք իւզրէ եօլա ըէվան օլունճա, օլ պիր
սօգագտան պիր օթօսպիլ տուրմագ էմըինէ ի-
թաաթ էթմէյէրէք եիւրիւյիւ վէրիւր. վէ տէր-
հալ պու զըզա չարփըլըպ՝ օնու եէրէ սէրէր վէ
զըզըն իւզէրինտէն կէչէրէք պիր ազ էօթէտէ
տուրուր: Փօլիս վէ սաիրլէր եէթիշիպ զըզը
գալտըրըլար: Վէ հէր քէս զըզը էգիւմիշ վէ
էօլմիւշ պուլաճագալարընը մէմուլ էտէր իքէն,
զըզա հիշ պիր զիյան կէլմէմիշ իտիյինի կէօրէ-
րէք՝ միւթէհայիւր գալըրլար: Գըզ քէսի իլէ
սըչըրայարազ էվէ կէլիւր: Տօսթուսուզ պու նազ
լիլէթի էթտիքտէն սօնրա պիզէ սիւալ էյլէտի,
— «Նէ՞ տէրսին, պու թէսատիւֆի՞ պիր չէյ մի

տիր, եօգսա Ալլահըն աճայիպ պիր մուգատ-
տէրի՞ մի տիր:»

Անըն պու սիւալընա ճէվապըմըզ չու օլ-
տու, «Իքի սէրչէ պիր փուլա սաթըլմագ մը վէ
անլէրտէն պիրի փէտէրինիզին իզնի օլմագսը-
զըն եէրէ տիւշմէզ: Սիզին իսէ պաշընըզըն զըլ-
լարընըն ճիւմլէսի սալըլ տըր», տէյէնին սէօ-
զիւնէ ինանըյօր իսէք, պու կիպի պիր վազըա-
յա թէսատիւֆ տէյէմէյիզ: Պու ալէմտէ էն քիւ
չիւք զէրէլէր, էն նազիք չիչէլէր պիլէ Ալլա-
հըն իտարէսինտէն խարիճտէ տէյիլ իսէ լէր,
սէնին զըզընըն պու խէլասը Անտէն խապէրսիզ
վուզու պուլմուշ օլմագ»:

Լաքին աշնի վազթտա պու տօսթուսուզը
չու իքի խաթատան սագընտըրմագ իսթէտիք:—
էվվէլա, պու աճայիպ զուրթուլուչուն մուճի-
պի եա զըզը եա տա վալիտէյնինին ինտ Ալլահ
պիր Փաղիլէթի օլտըզընը տիւշիւնմէմէլի տիր-
չէր: Պու պիր վազըայա գարը պիւնլէրճէ միւհ-
լիք գազալար վուզու պուլույօր քի պիզիմ օլ
քիմսէլէրտէն զիյատէ Ալլահա մագպուլ օլտու-
ղումըզը իտտիա էթմէյէ պիր սէպէպիմիզ եօգ
տըր: Ալլահըն մուգատտէրինէ վէ իտարէսինէ
մուճիպլէր պուլմագա չալըշմագ պիզիմ իշիմիզ
տէյիլ տիր: Օլ մուճիպլէր Ալլահա աիտ տիր:
Ալլահըն իտարէսինտէքի միւճիպլէրէ գարը-
շանլար, միւթէնէվվի վէ էսրարէնիզ վազըա-
լար էօնիւնտէ Ալլահըն ատալէթինէ, հաթթա
անըն մէվճուտիյէթինէ պիլէ չիւպհէ էթմէյէ
թէճրիպէ օլունուրլար:

Իքինճի թէհիլէք, Ալլահըն պու կիպի իտա
րէլէրինին ուսուլունը թային էթմէյէ չալըշմա
մըզտան մէյտանա կէլիւր: Պէօյլէ պիր վազըա

կէօրինակէ ատէմէր «Պու, պաշտապիր չէյ տէ-
յիւ, միւսիդէ տիր» տէրէր: Վէ զանն էտէրէն
քի Ալլահ օ վագթտա թէքէրէքէրի էօյլէ չէ-
վիրտի քի անլէր գըղա տօգունմատը. եսիստ
թէքէրէքէր գըղըն իւզէրինտէն կէչէրէքէն գուվ
վէ ի ճագրիպէյի տուրտուրտու քի օթօմօպլիւն
սըզլէթի գըղըն էգմէսին, վէ սաիրէ: Ալլահըն
իշլէմէք ուսուլունու պիղիմ քէնտի մահտուտ
ագըլմըղա կէօրէ թարիֆ էթմէքլիյիմիդ հա-
մագաթ տըր: Պու ալէմին իտարէսինտէ Ալլա-
հըն իշլէմէք ուսուլըն քէնտինէ ախտ պիր մէսէ-
լէ տիր. պիղիմ անա գարըլմաղա սէլահիյէթ
եա միւնասէպէթիմիդ եօգ տըր:

Պիղիմ իշլիմիդ վագըլարըն օլտըղը կիպի
ալըպ անլէրին միւսիպ վէ ուսուլըն ի ճարաթը-
նը Ալլահա թէրք էթմէք տիր: Անըն պիղէ ախտ
օլան ճիհէթլէրի շունլար տըր. 1. Հայաթըն
ճիւմլէ տաիրէլէրինտէ պիղի սէվէն Սէմալի
Փէտէրիմիդին իտարէսի ալթընտա օլտըղմըղա
էմին օլմագ: 2. Հայաթըն հէր պիր ահվալըն-
տա ըուհմըղըն ուլվիյէթ վէ դալպիմիդին սիւ-
քինէթ պուլմասընա չալըլմագ: 3. Պիղէ պախշ
օլունան հայաթըն թապիաթը խօշ եա նախօշ
հէր նէ օլուրսա օլուն, անը Ալլահըն իրատէթ
վէ իւզէթի իշիւն գուլլանմագ:

Պու միւսթալէալար շու եագընտա էշիյինէ
գատէմ պատըղմըղ եէնի սէնէ իշիւն տախի
սահիհ տիր:

Շու կէչմիշ սէնէ դարֆընտա պաղըլարմըղ
կէրէք իշլէրիմիդտէ, կէրէք ատէմլէր իլէ օլան
ալագալարմըղտա աճայիպ մուվաֆֆագիյէթ
պուլտուգ: Պէօյիւք գաղալարտան գուրթուլ-
տուգ, արսլանլար փէնչէսինտէն ազատ օլտուգ:
Պու հալլար պիղէ միւսիդէ կիպի կէօրինիւր:
Պաղըլարմըղ իսէ Փէլաքէթտէն Փէլաքէթէ
տիւշտիւք: Ձանն էտէրսին պիղի պիր թալէսիդ-
լիք քեապուսը գօվալայօր վէ հէր թարաֆտան
պախթսըղըղ վէ պէլա պիղի թագիպ էտիյօր
վէ էթրաֆմըղտաքի պուլուլթլար կիթտիքէ
դարարըյօր իտի:

Պու միւսթէնէվլի ահվալ արասընտա հիշ
պիր վագթ տէմէյէլիմ քի պունլար սալթ պիր
թէսատըլի նէթիճէսի տիր. իգպալա օլան հալ-
լար տըր: Ոսյօր, հիշ պիրիմիդին հայաթը Ալ-
լահըն իտարէսինտէն խարիճտէ տէյիլ տիր:
Էն քիւշիւք գէրբէտէ իլահի հիքմէթ վար, էն
պէօյիւք կիւնէշլէր Ալլահըն ալուհմընտա տէվը
էտիյօր. սահրանըն զանպաղարընը թէղեին վէ
սէմատա գարթալարըն իղյէրինի թային էտէն

էլ, պիղի տէ իրչատ վէ իտարէ էտէն այնի սէ-
մալի Փէտէր էլի տիր: Կէչէն սէնէ դարֆընտա
ճիւմլէմիդ վէ հէր ան անըն հուգուրու իլէ ի-
հաթէ էտիւմիշ իտիք:

Լաքին Ալլահըն միւսիպլէրինէ վէ ուսուլ-
լարընա գարըլմագ քիւսթալըղընա տիւշմէյէ-
լիմ: Պիւթիւն թապիաթ պիղիմ մահտուտ ագ-
լմըղ իշիւն աճայիպ էսրար իլէ տօլու օլտուղը
կիպի, պիղիմ հայաթմըղտա տախի էսրարէն-
կիդ ունսուրլար չօղ տըր: Հատտմըղը թանը-
յալմ: «Նէ՛ միւպարէք տիր հալիմլէր:»

Անճագ, հայաթը օլտըղը կիպի ալըպ անը
էն եիւքսէք մագսէտլէրէ գուլլանմաղա պագա-
լմ:

Պու սէնէ պաշընտա իշին մուվաֆֆագ, վէ
սէն սէվկիւլիւ տօսթլար իլէ մուհաթ մը սըն:
Շիւքը էյլէ, վէ օլ խօշ հալլարը սէնին ըուհու-
յուն եիւքսէլմէսինէ վէ պէշէրիյէթ արասընտա
մէլէքիւթ ուլլահ սալահընըն իլէրիլէմէսինէ
գուլլան:

Պու սէնէ պաշընտա, էլին վէ խանէն պօշ վէ
գալպին աղըր եիւքլէր ալթընտա միւղթարի՛պ
մի տիր, սէնին մահգուն վէ եօրղուն պաշընը
սէնի իրչատ էտէն շու գատիր Փէտէրիյին կէօք
սիւնէ գօյուպ՝ անըն եիւքիւնէ պագ, վէ օրա-
տա ըուհունա չէվգ վէ ուլվիյէթ վէ եիւքիւնիւ
թաշըմագ իշիւն գուվվէթ ալ:

Գըլըն եաիրագսըղ աղաճլարը արասընտա
ճիւլիւլէյէն սէրչէլէր Անըն իղնի օլմագսըղըն
էէրէ տիւշմէգ: Սէմանըն պիհիսապ եըլտըղա-
րընը սալան, սիղին պաշընըղըն գըլլարընը տա
սալար: Կէօղ եաշլարընըղը քէնտի թուլումուն-
տա թօփլար: Քէտէրինիդի տէ սիղէ գըլմէթլի
եախապիլիւր:

Իմտի եէնի սէնէյի պաշլար իքէն, իթմի-
նանը գալլը իլէ տէյէպիլէլիմ,

«Վագթլարմ սէնիմ էլիմտէ տիր:»

Թ. Գ. Գ.

ՔԻԼԻՍԻ ՎԷ ՔԻԼԻՍԻԼԵՐ

Քիլիսի Բապպ Յիսուս Քրիստոսա իման է-
տէնլէրին հէյէթ ի մէճմուէսի տիր: Պու թապիր
իքի եանի ումումի վէ խուսուսի մանալարտա
գուլլանըլըր:

Քրիստոս ումում քիլիսէյի պիր սիւրիւ թա
պիրիյէ թարիֆ էյլէյիպ՝ քէնտիսինի օլ սիւ-
րինին չօպանը տէյու իլան էյլէտի, «էյի չօ-
պան պէն իմ, վէ պէնիմքիլէրի թանըլմ, պէ-

նիմքիւն տախի պէնի թանըրլար», «Վէ պիր սիւրիւ իլէ պիր չօպան օլաճազլար» տէտի: (Յովհ. 10, 1-18): Պաշգա սըրատա պու ալա-գալը տիկէր պիր թէմսիլէ իյզաս էտիպ, «Պէն ասմա իմ, սիզ չըպուզլար սընըզ» տէտի (Յով. 16): Պօղոս առաքեալ տա պու ումում քիլիսէյի ճէսէտ վէ պաշ թէմսիլէրիլէ թարիֆ էտիպ՝ «Ճէսէտին եանի քիլիսէյին պաշը օ տըր» տէ-յօր:

Պու մանատա ճիւմլէ միւմիլէր եանի հէր ասըտա վէ հէր եէրտէ եաշայան միւմիլէր Բը-րիստոսըն սիւրիւսիւ վէ ճէսէտի մագամընտա պիր ումումի քիլիսէ թէձքիլ էտէրլէր: Պու քի-լիսէ պիր վէ ումումի օլտըղը կիպի մուգատ-տէս տիր տախի, զիրա պու քիլիսէյէ ազա օլան քիմսէ հագիգաթէն Բրիստոսա իման էտիպ՝ օ-նու ճիտտէն սէվտիյի իչիւն տօղրուտան Բրիս-տոս իլէ ալագատա պուլուռնուր վէ պունա հի-լէ, խուրտէ գարըշմազ: Հէր պիր Ֆէրտ տօղրու տան պաշ իլէ ալագատա տըր:

Իշթէ՝ «Մի, ընդհանրական, առաքելական եւ սուրբ» թէսմիյէ օլունան քիլիսէ պու տըր: Պունըն պիր գըսմը կէօրիւնիւր պիր թէձքիլաթ եափմը օլուրլար, պիր գըսմը կէօրիւնիւր թէձ-քիլաթա մէրպութ օլմայրպ՝ եալընըզ պաշ չօ-պանա մալիւմ օլուրլար: Պիր գըսմը պուրատա միւճասէտէտէ տիր, պիր գըսմը միւզաֆֆէր օ-լուպ՝ «Գուզուրն թալիթը» էօնիւնտէ օնա թէս պիւն էտիյօրլար:

Պու քիլիսէյէ տախիլ օլմանըն շարթը «Բը-րիստոսու խալիսանէ սէվմէք» տիր: «Եփես. 6, 24»:

Պազըլար պունուն իչիւն պիր թագըմ պաշ-գա շարթլար գօյօրլար: Մէս. Փափավի քիլի-սէ՝ Բօմանըն պաշ Եպիսկոպոսընըն խտարէսի-նէ թապի օլմաղը պու պիր վէ ումումի քիլի-սէյէ տախիլ օլմանըն մութլաք շարթը սալըպ՝ էօյլէ օլմայանլարը պու քիլիսէտէն խարիճ սա-լըյօր: Էսքի օրթօթօքս քիլիսէլէր Նիկիյա Խան-գանակընը թագրիլ Էթմէյի պու ումում քիլի-սէյէ տախիլ օլմաղա շարթ տէյու թանըրպ, նիչէ Փրօթէսթան քիլիսէլէրի օլ աղըրտան տի-շարտա սալըյօրլար: Պազը Փրօ. քիլիսէլէր, մէսէլա, Եպիսկոպոսականլար, ըէսուլարտաի սիւրիւպ կէլմէ կարգը, պազըլար՝ մէսէլա վաֆ թիղճիլէր, տալարազ վաֆթիղ օլմաղը, պազը լար տա քէնտիլէր կիպի բուհանի թէճրիպէլէրէ նախ օլմաղը պու ումում քիլիսէյէ տախիլ օլ-մանըն շարթը սալըպ, քէնտիլէր կիպի եափմա-

յանլարը պու ումումի քիլիսէյին խարիճինտէ տէյու կէօզէտիյօրլար:

Պիզէ պու Ֆիքըրլէրին հիչ պիրի տէ տօղ-րու տէյիլ տիր: Ումում ֆիլիսէյէ ազա գապուլ էթմէք Բրիստոսըն իչի տիր. զիրա քէնտիսի պաշ օլտըղը հալտա օլ ազա քէնտիսին ճէսէ-տիսին պիր գըսմընը թէձքիլ էտիպ էթմէտիյի-նի անճազ Բրիստոս թային էտէպիլիլ: Վէ ի-ման վէ մուհապպէթտէ Բրիստոսա հիլէ եափ-մազ իմքեանըզ օլտըղը իչիւն հէր պիր հա-գիգի ազա հագիգաթէն լայըզ վէ մուգատտէս պիր ազա օլուր: Ատէմլէրին գալպիլին ահվա-լընը թային էթմէյի ատէմլէր էլէրինէ ալըր-լարսա, մութլազա եանըմալարընա թէհլիքէ վար տըր: Ատէմլէր պիրիպիրլէրին գօլայ ալ-տատապիլիլլէր: Լաքին Բրիստոսը ալտատա-մազլար:

Դաւանանք եանի իման իգըրլարը տախի պու ումումի քիլիսէյէ ազա օլմանըն շարթը օ-լմազ: Դաւանանքը ատէմլէր եափար, վէ հէր նէսլին վէ հէր ասըն Դաւանանքը պիրիպիրին-տէն Ֆարգլը օլապիլիլ: Վէ նիչէ սատէ միւմի-լէրին օնլարըն պազը տէրէճէ տէրին Ֆիքըրլէ-րինէ վազըֆ օլամամալարը տա իհթիմալ տըր: Իսթանպօլ Թիւրքլէր թարաֆընտան մուհասէ-րէ օլունտուղունտա Բումլար Բօմայա իմտադ իչիւն միւրաճէաթ էյլէտիլէր: Պունլարըն իքի-սի տէ Նիկիյա Խանգանակընը գապուլ էտէրլէր իտի. չաքին Բօմա քիլիսէյի Բուհ իւլ Գուտս «Փէտէրտէն վէ օղուտան նիւպէան էտէր», տէ-յու թագրիլ էտէրքէն Բումլար եալընըզ «Փէ-տէրտէն նիւպէան էտէր» տէյու թագրիլ էտէր-լէր իտի: Օլ վազթըն փափասը չու՝ «Օղուլ-տան» թապիրինի Բումլարըն տա գապուլ էթ-մէսինի քէնտիլէրէ իմտատ էթմէքիլէյէ պիր շարթ տէյու գօտուղու իչիւն, Բումլար անը գապուլ էթմէյիպ՝ Թիւրքլէր իլէ եալընըզ պաշ լարընա շարիւրշմաղա բազի օլտուլար: Պիր վէ ումումի օլան մուգատտէս քիլիսէյէ Դաւա-նանք շարթ օլմազ: Օլ սէպէպտէն «կարգ» եա Դաւանանք եա վաֆթիղ իչիւն տիկէրլէրի ու-մումի քիլիսէտէն տիշարը աթմաղա քիմսէյին հագզը օլմազ: Պու հագզ եալընըզ Բրիստոսա ախ տիր:

Մի Եկեղեցիցիին մէրքէզի նէ Բօմատա տըր, նէ Երուսաղէմտէ, նէ Բերատա տըր, նէ Պրօտ-ուէյտէ, իլլա սէմատա Բրիստոստա տըր: Եէր իւզէրինտէ Բրիստոսըն վէքիլի նէ Բօմա Փափա-սը, նէ կարգաւոր պիր պաշտօնեայ տըր, իլլա

«Տարիմա սիզին իւն իմ» տէյէն Գրիստոս քէն-տիսի քիւլսէնին եէկեանէ պաշը տըր վէ փատի-շահը տըր :

Ֆազաթ Բիլիսէլէր նէ՞ տիր :

Յ . Գ . Գ .

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

«ԲԻԻԼ ԵՆԻՐԻՆԷ ՀԻԻՍՆ»

Եսայի 61, 3

Քիւլտէ հիւսն եօզ, Թօփրազտա տա հա-յաթ եօզ տըր : Ֆազաթ շու կիւլ Փիտանընա պազ : Ատի պիր Թօփրազ իշինտէն նա՞սըլ սըշ-րամըշ վէ պու կիւզէլ կիւլէր իւն Թէզէյեիւն էթմիշ տիր : Շու սու զանպազընա նազար էյլէ : Կէօլիւն տիպիւնտէքի քիրլի չէօքիւնթիւլէրտէն սուլըն եիւզիւնէ պաշ գալտըրմըշ, վէ պիմէ-նէնտ չիչէքէրիւլէ էթրաֆա նասըլ րաիհալար սաշմազտա տըր : Վէսուլլ աթէշֆիշան տաղը-նըն էթէքէրիւնտէքի կիւզէլ եէշիլլիյի, զէնկիւն պաղ վէ պաղչէլէրի Թէմաշա էյլէ : Աթէշֆիշա-նըն փիւսքիւրտիւլիւ լաւա վէ քիւլ իշինտէն նէ զանի մահսուլ մէյտանա կէլմիշ տիր : Թապիւ-թըն գուվլէթի աճաիպ տիր : Մէզպէլէլէրտէն կիւլ Փիտանլարը, աթըլմըշ տէօքիւնթիւլէրտէն պաղ վէ պաղչէլէր, գայա վէ Թաշլար արասը-տան չամ վէ մէշէ օրմանլարը մէյտանա կէթի-րիր : Թօփրազտան հայաթ, քիւլտէն հիւսն հա-սըլ էտէր :

Թապիւ ալէմտէ էմր ի վազը օլան պու հալ՝ րուհանի ալէմտէ տահա զիյատէ սահիհ տիր : Սինանըն տաղ վէ չէօլլէրիւնտէն պիր Մովսէս, ձիւլէատ սէքէնէսինտէն պիր Եղիա, Թէքօս սահ րալարընտան պիր Ամովս գուհուրա կէլիր : Բու-հանի հայաթ՝ էօմրիւն պախթսըզլըզլարընտան պախթիարլըզ, զաիֆլիքէլէրիւնտէն գուվլէթ, մաղլուպիյէթլէրիւնտէն զալէպէ չէլէնքէլէրի էօ-րէր : Եէհուվայա իման՝ մէմլէքէթլէրիւնտէն Թարտ էտիւմիշ, չէօլլէրտէ ալարէ տօլաշմազ-տան պիզար, վէ եէվմի էքմէքէլէրի իշին միւ-ճահէտէ իշինտէ օլան պիր քիւլթէլէ գապիլէլէր-տէն՝ պիր միլլէթ, պիր փատիշահլըզ, վէ տա-հա աճաիպի տիւնեանըն միւթէհայեիւր օլտը-ղը պէօյիւք տինի պիր հարաքէթ, պիր Իսրայէլ մէյտանա կէթիւրտի :

Նէ՞ հաճէթ : Պուլըն էն պէօյիւք միսալը Յի սուսըն էօմրիւ տէյիլ՝ մի տիր : Նազարէթտէն էյի պիր չէյ չըգապիւլի՞ր մի : Հագիւր պիր եէմ-

լիքտէ տօղան պիր չօճուգտան նէ մէմուլ էտի-լէսլիլիր : Եինէ տէ օ՝ տիւնեանըն խէլասքեարը վէ մէլիյի օլտու : Յիսուսըն հայաթընտա՝ էն պէտպախթ հալ ու քէյֆիյէթլէր նասըլ՝ գուվ-լէթ վէ զաֆէրէ, էն մէյուս էտիւնի վազըալար նասըլ՝ իւմիտ վէ սէլամէթէ Թէհալվիւլ էթ-միշ տիր : Քէզալիւք Յիսուստա օլան պու րու-հանի հայաթ՝ պաշալարըն էօմրիւնտէ նէ պէօ-յիւք Թէպէտտիւլ մէյտանա կէթիւրմիշ տիր : Եըլտըրմ օղուլարը՝ մուհապպէթ րէսուլընա, կէօմրիւք մէմուլը՝ ինճիլ մուհարրիւրինէ, կիւ-նահքեար Զաքէոս՝ խէլաս պուլմուշ պիր միւ-մինէ նասըլ՝ Թէպէտտիւլ էյլէտի : Պու քէրէս-Թէլէրտէն պու ճէվհէլէրի քիմ մէմուլ էտէր իտի : Քիւլ եէրինէ հիւսն, Թօփրազ եէրինէ հա-յաթ մէյտանա կէլտի :

Պուլըն սըրըր նէրէ՞տէ տիր : Գալպտէն նիւ պէան էտէն գուտսիյէթ վէ մուհապպէթտէ տիր : Կիւնէլին փերթէվլէրի Թօփրազտաքի Թօ-խումա կէօրէ նէ իսէ, մուհապպէթին տէ էօմրէ Թէէսիրի էօյլէ տիր : Մուհապպէթ՝ սէվիմսիզի սէվիլիւ եափար : Պիր վալիտէնին էվլատընա օլան սէվկիւլիւ պազըլը վէ տալրանըլը, հագի-զի պիր տօսթուլ խալիս տօսթլուզ վէ Ֆէտա-քեարլըղը՝ կէօղլէրտէ իւմիտ չէօլլէլէրի ույան-տըրըր : Ղազապը հիւմէ, չիտտէթի լութֆա, առապլէթի Թէվազուա Թէպտիլ էտէր : Մուհապ-պէթ՝ խըղմէթ էթմէքտէն պէօյիւք պիր չէյ տիր : Մուհապպէթսիզ խըղմէթ վէ Ֆէտաքեար-լըզ օլապիլիր, վէ օ Փաիտէ հասըլ էթմէզ : Գուվ-լէթ վէ Թէէսիր՝ հագիզի մուհապպէթտէն նէ չէթ էտէպիլիր :

Ալլահըն գուվլէթինին սըրըր պուրատա տէյիլ՝ մի տիր : Ալլահըն մուհապպէթինին Թէ-էսիրինէ աշըլան գալպտէ՝ Թէճրիւպէլէր խա-ֆիֆլէնիր, էլէմլէր չիտտէթլէրինի գայ էտէր, քէտէր մէսէրրէթէ Թէհալվուլ էտէր : Էօմրիւն պիւթիւն վազըալարընըն մանասը տէյիլիլիր : Իմթիհանլարտան միւքեաֆաթ, մուգալազա-լարտան մէսէրրէթ, մահրումիյէթլէրտէն զանի մէթ մէյտանա կէլիր : Էօմրիւն էն պէօյիւք մաղ-լուպիյէթլէրի՝ էն պէօյիւք զաֆէլէրէ, զաիֆ-լիքէլէրի գուվլէթէ, գարանլըզլարը նուրա Թէ-պէտտիւլ էտէր :

Էօմրիւն գուվլէթինին սըրըր՝ էօմրիւն հալ ու քէյֆիյէթլէրիւնտէ տէյիլ, օ՝ հալ ու քէյֆի-յէթլէրի տօղրու ալտըղըմըզ վազիյէթտէ տիր : Բուհանի հայաթ՝ էն տօղրու վազիյէթի վէրիր, չիւնքի ինսանլարա վէ Ալլահա տօղրու մուհապ

պէթ վազիրէթի տիր: Մուհապպէթ քիւլիւ հիւսնէ, թօփրաղը հայաթա թէպտիլ էտէր: Տիւն-եատա էն պէօյիւք շէյ մուհապպէթ տիր: Ալլահ մուհապպէթ տիր:

ԼՈՒԹՁԻ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

Աթիմա

ՔԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԷՍԻՆ ԻԼՀԱՄԼԱՐԸ

«Ալլահ զէման ը գատիմտէ նիշէ գըթալար վէ նիշէ թարգլարտա, փէյղամպէրէր վասըթա ուղլա էմտատա սէօյլէմիշ օլարադ, պու սօն կիւնէրտէ տախի օղլու իլէ պիզէ սէօյլէտի», վէ իշթէ Գիթապ ը Մուգատտէս՝ Ալլահն պու սէօյլէտիքէրինին գայտը տըր:

Պու սէօյլէնիլէնէր տինէյիպ ունուլմադ իշիւն սէօյլէնիլմէտիլէր, իլլա թէրպիլէ վէ փէրվէրտէ էտիլէն պիր կէնճէ հայաթընըն հէր պիր մէնգիլինտէ վէրիլէն տէրսլէր անըն պիւ-թիւն թէրպիլէսինին մուհիմմ ունսուրլարընը թէշքիլ էթտիլի կիպի, Ալլահն պու սէօյլէյիշ-լէրի եանի իլհամլարը տա պէշէրիլէթին թէր-պիլէսինի թէշքիլ էտէն ումուլի պիր սիւթէմիւն մուհիմմ ունսուրլարը տըրլար:

Պու սէօյլէյիլէրին սուլ էհէմմ գըսմլարը օլ սըրատա վուգու պուլան ահվալ տէյիլ, իլլա օլ ահվալ արասընտա Ալլահըն քէլգիմ էթմէֆ իս-քէտիլի հագիգաթլար տըր: Վէ պու հագիգաթ լարը եանի Գիթապ ը Մուգատտէստէքի իլհամ-լարըն էսասի ունսուրլարընը տաիմա նազարը-մըդ էօնիւնտէ սագլամադ կէրէք տիր: Գիթապ ը Մուգատտէսին տէվամը միւթալէասընը ի-ճապ էտէն պէլի սէպէպ պու տըր:

Պու մէրքէլի իլհամլարըն պաղըսընը միւ-թալէա էտէնէյիլ:

Ա. Մովսէսիմֆի

Մովսէս էսարէթտէ էյիլէն պիր գավմը ա-գատ էտէրէք հիւրը պիր միլլէթ մէյտանա կէ-թիրէնէք իտի: Օ՝ տիւնեանըն տիկէր միլլէթ-փէրվէր գահրիմանլարը կիպի քէնտի միլլէթի-նին ուղրուէա հէր պիր հաքիմանէ թէտպիրի գուլլանտը վէ հէր Փէտաքեարըղը տէրիւտէ էթտի: Լաքին պու պէօյիւք թէշէպպիլսիւնտէ իթթիլիսադ էթտիլի մէպտէ խուրուճ քիթապը-նըն 20ինճի պապընտա գայտ օլունմուշ օլան ծն էմըլէր իտի: Պու էմըլէր պու եէնի միլլէթին գանուէն ը էսասիսի (գօնսքիթիլընը) իտի: Վէ պու գանուէն ը էսասիսին թէմէլի շու իւշ հա-գիգաթտան իպարէթ իտի, — 1. Միլլի հայա-

թընըդ ախլադի փաքըդ իւզէրինէ միւհասէս օլ-մալը, 2. Ախլադընը Ալլահ հիւրմէթ վէ սա-տազաթ իւզէրինէ պինա օլունմալը, 3. Ալլահը նըզ վաճիպ իւլ վիւճիւտ օլան հագիգի վէ պիր Ալլահ եանի Եհհոլա օլմալը տըր:

Մովսէս պու գանուէն ը էսասիսի տօղրու-տան Եհհոլատան իլհամլա գապուլ էյլէտիլի-նի խապէր վէրիյօր: Վէ պուէնը տիգգաթլէ միւ-թալէա էթտիլիմիգտէ կէօրէնէյիլ քի պու հա-գիգաթէն միւհիւմ պիր գանուէն տըր:

Վագաա տտէմլէր պու ախլադի գաիտէլէրի էվվէլտէն պիլիլէր իտի, վալիտէյնէ հիւրմէթ, գաթլ վէ գինա էթմէմէք վէ սաիրէ: Լաքին պու գաիտէլէրի Ալլահ վէ հագիգի Ալլահ թա-սավվուրընա ըսպթ էտիպ՝ էօյլէնէ անլէրի միլ լի հայաթըն տիւսթուրը եափմադ պու եէնի ի-տի: Մովսէս՝ պուէնը Ալլահտան իլհամ իլէ ալ-տըղընը խապէր վէրտի վէ պու խապէրի հագի-գի իտի: Մովսէս պուրատա պէշէրիլէթին էսա-սի պիր մէպտէսինի քէշֆ էթմիշ իտի: Օլ մէպ-տէ պու կիւնէտէք նաֆըդ տըր: Հաթթա պու կիւն Ամէրիգա վէ ինկիլթէրնա կիպի պէօյիւք միլլէթլէր վէ պիգիմ շու փէրիշան օլան աճիպ միլլէթիմիլ պիլէ պու Մովսէս իլհամընըն թաթ պըզընա միւհիւմ տըր:

Միլլէթին՝ Ֆէրտի, աիլէ վէ միլլի հայա-թընտա ախլադի գաիտէլէրէ հիւրմէթ էթմէք, ախլադը տինի հիսսիյաթլա թագտիս էթմէք, վէ Ալլահ թէսավվուրընը թասհիս վէ թէրֆի էթմէք, օլ միլլէթին հայաթ վէ թէրազըսընը թէշմին էտէն էն մուհիմմ շարթլարտան տըր: Ախլադի գաիտէլէրի ճտան 60ա չըգարմադ եա ճտան իքիյէ եա պիրէ էնտիլմէք Փարգ էթմէգ, ախլադի սիրէթ հըֆգ էտիլմէլի տիր: Տին՝ շու եա պու շէքլտէ օլմուշ Փարգ էթմէգ. մագուլ շէքլտէ օլմալը տըր: Ալլահ թէսավվուրընտա թատիլաթ եա թէպտիլաթ կիրտիրիլմէսի Փարգ էթմէգ, անճադ քի միւմքին մէրթէպէ ճէհա-լէթ վէ պաթըլ իթիգատլարտան սալիմ օլմա-լը տըր:

Իշթէ Մովսէս իլհամը. — էսքիմէգ վէ Ֆէսի օլմադ պիր գանուէն ը էսասի: Չօնուղըն մէք-թէպտէ էօյրէնտիլի իլք տէրս, եանի «Իքի, իքի տահա տէօրթ էտէր», գաիտէսի, օ՝ պէօյիւք պիր միւհէնտիս օլտուղունտա պիլէ քէնտինէ լազըմ օլտըղը կիպի, պու Մովսէս իլհամը տա տաիմա պէշէրիլէթէ լազըմ տըր:

Յ. Գ. Գ.

ՏԵՕՐԹ ՏԻՆԼԻՐՃԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՆԱՍԸ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԿԵՉԻՆ ՍԷՆԷ

Փարզիլը տինկերին միւթէսահիպէրի օլան պիր թաղըմ քիմսէլէր կէչէն կիւն Նիւ Եօրգտա պիր իճթիմատէ Հայաթըն մանասը նէ օլտըղընը հէր պիրի քէնտի նօգթա ի նազարընտան իյզա հթմիշ տիր։—

Քրիսթիան տէմիշ տիր։— «Քրիսթիան իչիւն Հայաթըն մանասը իքի նէվ օլուպ, պիրիսի բուհըն քէմալը վէ տիւնեատա պուլուռնան ճիւմլէ հիւսնիւ բուհա դապուլ էտէրէք ինսանի Հայաթըն զէնկիւնլէշտիրմէք տիր։ Պու մազսէտէ վասըլ օլմադ իչիւն տիկէր տինկերտէն Փարզիլը օլան պաղը վասըթալար իսթիմալ էտէր։ Իքինճիսի, բուհըն մալիք օլտըղըն պու սէրվէթի տիկէրլէրէ իյնադ էթմէք տիր։»

Եհնուտի տէմիշ տիր։— Հայաթըն մանասընա տաիր Եհնուտիլիյին թէսալվուրը պիրատէրլիք, ընկերային ատալէթ, վէ ասայիշ տիր։ Պիրիպիրլէրինի անլամայըպ եէքտիկէրինէ տօղ բու նախապաշարեալ օլան տիւնեայա պիրատէրլիք պասարընը վէրմէք, Հայաթ մալսգէնինտէն ճիւմլէնին իսթիֆատէ էթմէսինէ սայ էթմէք, վէ ումուի սուհ ու ասայիշի թէմիշն էթմէք Եհնուտիլիյին պաշ նիշանկեհըն տըր։»

Միւսլիմ տէմիշ տիր։— «Գուրան՝ պիրատէր մուհապպէթինի վազ էտէն էն պէօյլէք քիթապ տըր։ Ատէմին Ալլահա դարըն վազիֆէսի գօնչուսունը քէնտիսի կիպի սէվմէսի տիր։ Սէն՝ գնօշունը քէնտին կիպի կէօրմէյինճէ, պիր սահիպ արամաղըղըն պիրհուտէ տիր։ «Ասլ Հազիբի տին մուհապպէթ տիր։»

Հինտի տէմիշ տիր։— «Հինտի տինի՝ ինսան բուհուըն էպէտի մէվճուտիյէթ վէ սաաէթինի թէմիշն էտէն գուվվէթի հասըլ էտէր։ Օ՝ էլէթթրիլիյէթէ պէնգէր քի պէչէրիյէթին Փարզիլը գըսմլարընա աիտ օլան Փարզիլը բէնկէտէն պլըպլարը (լամպալարը) թէնվիր էտէր։ Հինտի տինի ճիւմլէ վիճտանլարը պիր քիւմէյէթ թօփլայարադ անլէրտէն պիր ճիհանի վիճտան հասըլ էտէր։»

Պու շէհատէթլէրտէն իսլամիյէթին իֆատէսինէ իսպաթ պուլմադ իսթէրսէն տին ի իսլամըն թարիխինէ խուսուսա չու սօն սէնէլէրտէ թիւրքիտաքի թարիխինէ պադ վէ օրատա Գուրանըն մուհապպէթ վազ էտէն էն պէօյլէք քիթապ օլտըղընա փէք գուվվէթլի միսալլար կէօրէպիրսին...»

Սէնէլէր կէչէրլէր, լաքին արգատա իզ պըրադըպ կէչէրլէր։ Սէնէլէր տախի ինսանլար կիպի քէնտինտէն սօնրաքիլէրէ էյի եա քէօթիւ միւրասլար թէրք էտէրլէր։ Թարիխին վազալարը վուգու պուլտուգլարը զէմանլարընըն մահսուլը տէյիլ տիրլէր։ քիմ պիրիլէր էվվէլէքի հանկը սէնէլէրին տօղուրուպ պէսլէտիյի վուգուաթ տըր։ 1914 սէնէսի տիւնեա թարիխինտէ էն պէօյլէք վէ էն միւտսիշ պիր թարիխ իտի։ Լաքին սնա եալընը 1914 տէյիլ, էվվէլէքի պիր չօգ սէնէլէր մէսուլ տըրլար։

1928 տախի կէչմիշ կիթմիշ տիր, վէ պիր տահա ալտէթ էթմէյէճէք տիր։ Լաքին պօշընա կէլիպ կէչմէմիշ տիր, պիր չօգ էսէրլէր վէ միւրասլար պրագմըշ տըր։ Պուլար էյի եա քէօթիւ մահսուլ էվվէրէճէք տիր։

Կէչմիշ սէնէնին էն մուհիմմ Փաալիյաթը սուլս վէ թէրք ի սիլահ իչիւն եալըլան թէչէպպիւսլէր տիր։ էվվէլէա Ամէրիգա, ինկիլիթէրա, Ֆրանսա վէ Ճափօն տէնիզ գուվվէթլէրինէ պիր հուտուտ գօյմաղա թէչէպպիւս էյիլտիրլէր։ Պու գըսմէն մուվաֆֆադ օլտու, լաքին գըուազէօրլէրին պէօյլէքլիլէլ վէ սայըսը ճիհէթինտէ իթթիֆադ օլամայըպ էսքի բէգապէթ տէվամ էյիլտի։ ինկիլիթէրա մէվճուտիյէթի վէ պազասը իչիւն տէնիզ գուվվէթլինէ մինէթտար օլտուղուտան քէնտիսինի գօլայճա ախէրլէրէ միւսավի հալա գօյամայօր։ Ամէրիգա իսէ 120 միլիօնըգ էհալիսինէ վէ կիւն պէ կիւն արթմադ տա օլան թիճարէթ վէ սէրվէթլինէ մաղրուրէն հիյպէթլու տէնիզ գուվվէթի եափմաղա տէվամ էթմէքտէ օլտու։ Տիւնեանըն իսթիգալ սէլամէթի պու իքի գարտաշ միլլէթլէրին պիր անլայըշա կէլիպ՝ օ հիյպէթլի գուվվէթ վէ սէրվէթլէրին պիր պիրինէ գարըն տէյիլ՝ իլլա պիրլիքտէ սուլս վէ ասայիշ իչիւն գուլլանմալարընա մէրպուլթ տըր։ Շու արգու հէր իքի թարաֆ էհալիլէր արասընտա օ գատար գուվվէթլէնմիշ տիր քի հիւքիւմէթլէր սնա իթաաթ էթմէյէ մէճպուր օլաճաղար տէյու իւմիտ էտէպիրլիլ իզ։

1928ին ախէր պիր մահսուլը տա Գէլօկ-Պրիան ահսնամէսի տիր։ Օթուգ գատար միլլէթլէր արալարընտաքի տալլարըն հարպ իլէ տէյիլ՝ հաքէմ իլէ հալլ էթմէյէ սէօզ վէրիպ՝ իմզա էյիլտիրլէր։ էյիլ Ամէրիգա պու կիպի

ահտնամէլէրին վէ ձէմիյէթ ի Ազվամըն ար-
գասընսա գուվվէթ իլէ տուրսա իտի՝ զաթէն
տիւնեա էմին պիր հայա կէլմիշ օլուր իտի: Պու
աթըլան ատրմ մանէվի պիր գուվվէթ օլուր
թէմէննի էտէլիմ քի Մ. Ամէրիգա պու խօտպին
լիյինի թէրք էտէրէք քէնտի ֆուրսաթընը տիւն
եանըն խայրընա գուլլանսըն:

Ինկիլթէրրա սիյասէթինտէ կէօրիւլէն պէլ-
լի պիր ֆարգ Ֆրանսայա եազըն կիթմէսի վէ
տիւնեա սիյասէթինէ էօյլէճէ թէէսիր էտէպիլ-
մէսի օլմուշ տըր: Հաթթա Ֆրանսա իլէ պահրի
պիր իթթիֆադ եափմադ տէրէճէսինէ կիթմէ-
սի էվրօփայա խուսուսա Ամէրիգայա թէլաշ
վէրմիշ տիր: Երին տէ շու խայր օլա քի հէր
սուհու իլալ էթմէյէ չըզըշան միլլէթ պու ի-
քի պէօյիւք գուվվէթի հիսապա ալմալը տըր-
լար: Ինկիլթէրրա Մըսըրտա թէհլիքէլի սու-
րէթտէ պէօյիւմէքտէ օլան միլլիյէթ փէրէսթ-
լիյին էօնիւնիւ ալըպ՝ փարլամէնթի լաղվ էթ-
տիրմէք իլէ Մըսըրտա ասայիշի թէէմին էյ-
լէտի: Ինկիլթէրրանըն կէշմիշ սէնէտէ տէրտ-
լէրի տախի էքսիք օլմատը: Րուսիա իլէ զաթ
ը ալազա էթտիլինտէն իշսիլիք արթտը վէ նի-
չէ պէօյիւք ֆապրիգալար եարը նիսպէթտէ իշ
չըզարտըլար: Օ սէպէպտէն միլիօնտան զիյա-
տէ իշսիլիք վար տըր: Գրալըն խասթալըղը
տախի աղ զալա սէնէյի մաթէմ իլէ պիթիւրէճէք
իտի: Պիւթիւն տիւնեատա գրալիյէթ ուսուլը
եիւզտէն տիւնիւլէ իքէն Ինկիլիլիքէրին թախթա
նէ գատար մուհապպէթ վէ ճիտտիյէթ իլէ սա-
րըլտըղը մէյտանա չըզտը: Գրալ Պրիթանիա
իշիւն պիրիք ալամէթի տիր վէ գրալ միլլէ-
թին իրատէթինին քէֆիլի տիր: Հիշ պիր եէր-
տէ հիւքիւմէթ վէ էհալի ալազասընտա Ինկիլ-
թէրրա գատար միւվաղէնէ հասըլ օլմամը տըր:

Ֆրանսա իքի պէօյիւք զաթա մալիք օլմադ
իլէ պախթիյար օլտու: Փուէնգարէ վէ Պրիան,
պիրի գուվվէթլի, մուքթէտիր վէ սէպաթլը
պիր սիյասի ատէմ օլուր՝ իլիյինէ գատար Ֆը-
րանսըղ տըր: Ֆրանսայը մատտի վէ մանէվի
իֆլաստան գուրթարըպ՝ պին պիր կիւճիւք վէ
թէֆրիգալարա ըաղմէն տէմիր գօլլար իլէ ի-
տարէ էտէն, փուէնգարէ տիր: Օլ պիրի, պէլա-
ղէթ վէ լէթաֆէթի իլէ տիւնիւլէրինի պիլէ
մէֆթուլն էտէն պէօյիւք սուլհ մէլէյի Պրիան
տըր: Ֆրանսանըն 1928ի պիհազըն իֆթիլար
էտէպիլիւր, զիրա սէլէֆինտէն օն զաթ զիյա-
տէ գուվվէթլի, մամուր վէ սաղլամ պիր Ֆը-
րանսայը խալէֆինէ թէսլիմ էտիյօր: Փուէն-

գարէ Ֆրանսայը չիւրիւքիւքտէն գուրթարըպ՝
սըհէթ վէ հայաթ իլէ իհեա էտէր իքէն՝ Պրիան
պու գուվվէթի տիւնեանըն սուլհընա գուլլան-
տը: Տիւնեա իշիւն զաիֆ վէ չիւրիւք Ֆրանսա
էն պէօյիւք թէհլիքէ տիր:

Իթալիա Մուսօլինինին տիգթաթօրուղու
ալթընտա կիւն պէ կիւն էյիլէնտի: Վազաա հիւ-
քիւմէթին ուսուլը տէմօգրաթիք թասալվուր-
լարա մուխալիֆ իսէ տէ, Իթալիանըն պիր գաշ
սէնէ էվվէլի տիւնիւլէն հալինի վէ Պօլշէվիքիւք
կիրտապը իշինէ աթըլմասընը խայալ էտէր ի-
սէք Մուսօլինի ատէթա պիր քէրամէթ կիպի
եէթիլտի: Տախիլի իտարէ՝ օրտու վէ տօնանմա
զայէթ մուլթազամ պիր հալէ կէլտի: Մուսօլի-
նի էվվէլ սէնէ տիւնեայա պիր թէհտիտ վէ պէ-
լա կիպի թէլազըղ օլուլուլօր իտի, լաքին 1928
սէնէսի պաշաա պիր Մուսօլինի եէթիլտիրտի:
Եուկօսալիա, Եունանիսթան վէ Թիւրքիա իլէ
տօսթուղ ահտնամէլէրի իմզալայըպ՝ հարպ
թէհլիքէսինի ուզաղաշտըրտը: Մուսօլինի հէր
նէ սուրէթլէ հարպա պաշաասա տիւնեա աթէշ
ալաճադ իտի: Ֆրանսա իլէ Ալճէրիա վէ Թու-
նուզ մէսէլէլէրինի սուլհ իլէ հալլ էյլէմէքտէ
տիր: Իթալիա տիւնեատա մուհիմ պիր գուվ-
վէթ օլմուշ տըր:

1928ին ախէր մուհիմ պիր վազաասը տա
Վէնիդէլօսըն Եունան իտարէսի պաշընա կէշ-
մէսի տիր: Պալգան տէնիլէն օլ աթէշֆիշանըն
էն թէհլիքէլի նօգթասը գարարըղ վէ տուրադ-
սըղ Եունանիսթան իտի: Ֆրանսա կիպի Ֆըր-
գալար արասընտա չալգանան ալտա պիր շէքէ
աէյիլտիրէն Եունանիսթան գուվվէթլի վէ պա-
սիրէթլի պիր միւտիրէ մալիք օլտու: Վէնիդէ-
լօս վազթըլա Պալգանլարըն պախթընը վէ խա
րիթասընը տէյիլտիրմէյէ մուվաֆֆադ օլտու-
ղու կիպի՝ շիմտի տէ Պալգանլարտա վէ շարգ
տիւնեասընտա պէօյիւք թէէսիրի օլաճադ տըր:
Պալգանլարտա պիր իթթիֆադ հասըլ էտէն
զաթ էն պէօյիւք պիր զաթ տըր: Պուլու թարիխ
տէ անճադ պիր տէֆա Վէնիդէլօս եափտը վէ
Րումէլինի Թիւրք պօյուլտուրուուլտան գուր-
թարտը: Պիր տահա եափմայաճաղընա հիշ պիշ
սէպէպ եօզ տըր: Տիւնեատա էն զիյատէ հալլ
օլուլմաղա միւհթամ մէսէլէլէր Պալգանլարտա
տըր: Շիմտիտէն Պուլգարիսթան վէ Մէրպիա
իլէ սըզը ալազատա տըր վէ պիր անլայըշա կէ-
լէճէյի գալիէն մէմուլ տըր: Եունանիսթան սէ-
քիդ միլիօնուղ պիր տէօվլէթ օլտու իսէ Վէ-

նրդէլօսա միննէթտար տըր, լաքին տաճա եւ-
փաճադ իշլէրի վար տըր:

Եռլօսլափիա հարպտան սօնրա պիրտէն
պիրէ պէօյիւլիւպ իրուաթ, Սլափ, Պօշնադ կի-
պի էօնսիւրլէրտէն իպարէթ արաղիլէրի քէն-
տինէ զամմ էյլէտի: Պուռլարը հիւսնի սուրէթ-
լէ իտարէ էթմէք իշին քիւշիւք Սէրպիւննը
քեաֆի տէրէճէ թէճըրիւպէսի եօգ իտի: Պիրտէն
պիրէ զէնկին օլան պիրի կիպի շաշըրտը վէ պու
էօնսիւրլէր արասընտա պիր պիրինի գաթլ է-
տէճէք զատար կիւճիւքլէր մէյտանա կէտի:
Այնի զէմանտա իթալիւննը Պալգանլարա տօղ-
րու այադ աթըպ՝ Արնափուտուղու թէէսիւրի
ալթընա ալմասը կիւճիւքլէրի արթըրտը: Եռ-
կօսլափիա իշին պիր եօլ վար տըր: Պու անա-
սըրը տախիլի իտարէյէ մալիք էտէրէք՝ ինկիլ-
թէրրա կիպի պիրիւք հասըլ էյլէմէլի տիր:
Եռկօսլափիա օն տէօրթ միլիօնլուգ տինճ, մու-
հարիպ պիր տէօլլէթ օլմուշ տըր:

Տիւնեա իշին զայէթ մուհիմմ մէսէլէլէր-
տէն պիրի տէ Բուսիա տըր: 150 միլիօնլը պիր
մէմէլէթտէ սիյասի վէ իճթիմաի թէճըրիւպէ-
լէր իճրա օլունույօր: Օրատաքի մուվաֆֆադի-
յէթ հա մաղլուպիյէթ տիւնեա թարիխինէ թէէ-
սիր էտէճէք աիր: Իսպաթ օլունտու քի իֆրաթ
Գօմմիւնիսթիւք հալա տիւնեա իշին ամէլի
տէյիլ տիր, վէ Բուսիա ազ չօգ սէրմայէտար-
լըք թարաֆընա մէյլ էյլէմէլ տիր: Եավաշ եա-
վաշ սէրմայէ. իշին իմթիյազլար վէրմէյէ վէ
սաղա տօղրու տէօնմէյէ րազի օլտու: Քէզա-
լիք տինէ գարշը թէատտի գալտըրըմը տըր:
Թէէհհիւլ մէսէլէսի տախի պիր վազթ օլտու-
ղու կիպի սատէ պիր մուվադգաթ փազարլըգ
օլմայըպ՝ Փամիլիա հայաթընընը չիրքէթ ի պէ
չէր իշին էլզէմ օլտուղու թաստըգ օլունմուշ
տըր: Բուսիատա եէնի պիր ինգիլապ իլէ էսքի
իտարէ հա գրալիյէթին կէրի կէլմէք իհթիմալի
եօգ տըր, լաքին եավաշ եավաշ թապիի հալինի
ալաճաղը գալիէն մէմուլ տըր:

Ասիա գըթասընտա Ձինտէ գուհուր էտէն
տախիլի մուհարէպէ սէնէնին սօնունա տօղրու
էփէյի ասուտէ պիր հալ քէսպ էյլէտի: Միլլի
պիր հիւքիւմէթ թէէսիա էտիլմէլէ պազը տէվ-
լէթլէր օնու րէմէն թանըտըլար: Ձինտէ վուզը
պուլան պու թէպէտտիլիւն պիւթիւն Ասիա միլ
լէթլէրի իւզէրինտէ պիր թազըմ եէնի հալար
մէյտանա կէթիւրէճէյի մէմուլ տըր:

Միլլէթիմիլ իշին 1928 սէլէֆլէրինտէն
տաճա էյի պիր սէնէ օլմուշ տըր: Օնու չիւքրան

իլէ վէտա էտէպիլիլիլ: Գաղթական վէ օաղը-
նըգ միլլէթտաշարըմը պիրազ տաճա եէրլէ-
չիպ՝ կէշիմլէրինի պուլաճադ հալա կէլտիլէր:
Սիւրիատա եէրլէշտիլիմէլէրի իշին ճէմի-
յէթ ի Ագվամ, Փրանսա հիւքիւմէթի վէ ինկի-
լիլ խայրիսաճ ճէմիյէթլէրի թարաֆընտան մու-
հիմմ ատըմլար ալընտը: Հայրենակցական մի-
ութիւնլար վաթանտաշարընա մուհիմմ խըզ-
մէթլէրտէ պուլունտուլար: Թալիմ ու թէրպիյէ
մէսէլէսի տաճա թէրազըլ էյլէտի վէ պազը
միւլէսսէլէր աշըրտը: Հայաստան իմարաթ
վէ ինչաաթ իշինտէ իլէրիլէտի: Մուսկօվա հիւ-
քիւմէթի իլէ պիր ահէնկտէ օլարադ Հայաստան
մէվճուտիյէթինի տաճա զիյատէ թէէմին էյ-
լէտի: Պուռլար չիւքը օլընաճադ ճիհէթլէր տիր:

Լաքին միլլի հայաթըմըզտա իքի մուհիմմ
իլլէթ հիւքիւմէթի իճրա էյլէտի: Պիրի կու-
սակցական գալղալար քի հէր գաղութտա դա-
յէթ չիրքին վէ թէհիլիլի չէքլէր ալտը: Հաթ
թա ճինայէթլէր պիւլէ թէվիլտ էյլէտի. վէ պիր
իթթիֆադ իլէ միլլի թէշըրլաթլար եալիմադ
միւլքինսիլ օլտու: Ասէր պիր իլլէթ եախօտ
զէհիր իսէ պազը ճահիլլէր թարաֆընտան յա-
րանուանական մէսէլէլէր օրթայա աթըմասը
օլտու: Պու խուսուստա Հայ մաթպուլաթը տա-
խի մէսուլ տըր: Ձաթէն կուսակցութիւն զէ-
հիրի իլէ չապալայան միլլէթին տամարլարընա
պիր տէ պու զէհիր իտիսալ օլունտու: Պու հալ-
լէր էն աճըլը հալլէր տիր:

Թէմէննի էտէլիմ քի սէնէլէրին թէրազըլ-
սը իլէ պիւթիւն միլլէթտաշարըն զիհիլլէթի
տէ պէրապէր թէրազըլ էյլէսին վէ միլլի մէն-
ֆաաթըմըլը եարալայաճադ պու կիպի կուսակ
ցական եա յարանուանական Փարզարտան եօ-
գարը տուրալըմ վէ պիր եիւրէք պիր էմէլ իլէ
իթթիֆադ էտէլիմ: Պին պիր գուլմլար արա-
սընտա հիշ տէյիլ ճէհալէթ վէ թէասսուպ գուլ-
մընտան գուրթուրալըմ:

Ա. ՆԱԳԻՍՏԵԱՆ

ՍԷՍԼԻ ՍԻՆԵՄԱ

Ամէրիգատա օլտուղու կիպի, պիւլա չիւպ-
հէ, պազա եէրլէրտէ տախի, սօն պիր սէնէտէն
պէրրու սէսլի սինէմա ամէլի սուրէթտէ իլլէ-
մէքտէ օլան պիր եէնիլիք օլուպ՝ անըն նէ օլ-
տուղունու թարիֆ էթմէք Փազլա տըր: Ամմա
պու շէյին նասըլ միւլքին օլտուղունու անլա-
մադ նիշէլէրէ արգուլու օլտուղունտան պու-

րատա սատէ վէ գըսսա պիր Թարիֆինի վէր-
մէյէ չալըչալըմ :

Սէսլի սինէմա իքի ուսուլտա իճրա էտիւ-
մէքտէ տիր. պիրի վայթաֆօն, տիկէրի Մուվի-
թօն : Վայթաֆօն, սինէմա իլէ Փօնօղրաֆըն
պիրլիքտէ իշլէմէսինտէն պաշգա պիր շէյ տէյիւ
տիր : Շէօյլէքի, պիր մանատա պուճտա պիր
եէնիլիք եօգ տըր, չիւնքի կէրէք սինէմա կէրէք
Փօնօղրաֆ չօգտան պէրրու պիլինէն վէ գու-
լանըլան շէյլէր տիր : Ամմա, պիր իքի սէնէ էվ-
վէլէ գատար միւմքին օլմամըչ օլան շէյ սինէ-
մայը վէ Փօնօղրաֆը պիր պիրինէ վազթ նօգ-
թա ի նազարընտան ույտուրմագ տախրէսինտէ
օլմուչ իտի : Փէրտէ իւզէրինտէ կէօրիւնէն պիր
ատէմ պիր սէօղ սէօյլէմէք իւզրէ աղզընը աչ-
տըղընտա՝ սամիուլնը՝ չըգան սէտայը այնի
վազթտա իշիտէպիլմէսի լազըմ տըր : Սէտա՝
աղզըն աչըլմասընտան պիր սանիյէ սօնրա եա
էվվէլ չըգաճագ օլսա վազաա կիւլիւնճիւլ վէ
գարմա գարըչ պիր շէյ օլուր : Պու կիպի գու-
սուրլարա րազի օլաճագ օլսա իտիք 15-20 սէ-
նէտէն պէրրու սէսլի սինէմա մէվճուտ իտի տէ-
յէպիլիլիք : Սօն իքի սէնէտէն պէրրու, ամէլի
սուրէթտէ միւմքին էտիլմիշ օլան շէյ սուրէ-
թին վէ սէտանըն մուլթագ պիր սուրէթտէ պիր
պիրլէրինէ ույտուրուպապիլմէսի տիր : Այնի
վազթտա չըգան սէտանըն ատի Փօնօղրաֆտա
օլտուղոճտան զիյատէ գուվվէթլի վէ քէյֆի-
յէթ ճիհէթիլլէ ասընամէսինէ զիյատէ պէնզէր
էտիլպիլմէսի տախի մուհիմմ պիր ատըմ սա-
յըլըր : Պու իքի մուհիմմ թէրագզը սէտա մա-
քիւնալարընա էլէթրիք Ֆէննինին իտիալ էտիլ-
մէսիլլէ միւմքին օլմուչ տըր :

Մուվիթօնա կէլինտիքտէ մէսէլէ պաշգա
տըր : Պուճտա՝ նէթիճէնին եէնիլլիլլէ պէրապէր
եէնի օլան Ֆէննի մէպտէ վէ էսաա տախի վար
տըր : Պու եէնիլիք՝ սինէմա մէնզարէսինին
Փօնօղրաֆընը ալըր իքէն, այնի Փօնօղրաֆ շէ-
րիտինին պիր քէնարընա՝ չըգան սէտանըն տա-
խի Փօնօղրաֆընը ալմագտան իպարէթ տիր :
Պու կիպի պիր սինէմա շէրիտինի թէֆթիշ է-
տէճէք օլսազ կէօրիւրիւզ քի իւշ պուշուզ սան-
թիմէթր էնինտէ օլան պու շէրիտին պիր քէնա-
րընտա 2-3 միլլիմէթր էնինտէ պիր գըսմ սա-
տէճէ գօյու վէ աչըզ չըզիլըլարտան իպարէթ
տիր : Իշթէ պուրասը սէտանըն Փօնօղրաֆը
տըր : Շէրիտին սուրէթ գըսմ զիյա վասըթա-
սըլա փէրտէյէ տիւշիւրիւլտիւլի կիպի, անըն
սէտա գըսմ տախի երին զիյա վէ պազը էլէք-

թըրիք ալաթը վասըթասըլա սէտայա թէհավ-
վու էտէր վէ փէրտէնին արգասընա եա եանը-
նա կիզլէնմիշ սէտա պօրուլարըլա հավայա
նազլ էտիլիպ հէր քէսին գուլաղընա եէթիշիլ :

Սէտանըն Փօնօղրաֆը նա՞սըլ ալընըր : Թէ-
նէֆֆիւս էթտիլմիզ թէմիզ հավանըն միլիօն-
տա 12 գըսմը նէօն իսմինտէ պիր թէնպէլ զազ-
տան իպարէթ տիր : Եագըն սէնէլէրէ գատար
պու զազ սըրֆ իլմի պիր թէֆէրըլաթտան ի-
պարէթ իտի : Շիմտի պու կազը հավատան աչը-
րըյօրլար վէ հավասը թախիլլէ էտիլմիշ պիր
էլէթթրիք լամպասընա պէնզէր պիր շիշէ եա
պօրու իշինէ գօյօրլար : Պու շիշէյէ միւնասիլ
գուվվէթտէ էլէթթրիք վէրիլտիլինտէ գօյու
գըրմըզըր ընկտէ պիր շէօլէ իլէ տօլույօր : Իշ-
պու նէօն լամպալարը, գըրմըզը, մավի վէ եէ
շիլ ընկէլէրտէ եափըլապիլլիյօր : Պու նէվ լամ-
պալարըն նիւ Եօրք կիպի պէօյիւք շէհրէլէրտէ ի-
լան էթմէք մագսէտիլլէ գուլանըլմագտա օլ-
տըզլարըր ամմէյէ մալիւմ տիր : Նէօն լամպասը
սալթ կէճէ տէյիլ, կիւնտիւզ տախի այնի շիտ-
տէթլէ փարլատըզլարընտան ընջըլմ մագսէտ-
լէրինէ՝ ատի լամպալարտան զիյատէ մագպուլ
սայըլըյօրլար :

Իշթէ պու նէօն լամպասընըն խուսուսի պիր
նէվի վասըթասըլա տըր քի սէտանըն՝ սէսլի
սինէմա մագսէտինէ էլ վէրէն նէվտէն՝ Փօնօղ-
րաֆընը ալմագ միւմքին օլույօր : Նէօն լամ-
պասընըն զիյասընըն քէսկինիլլի անա վէրիլէն
էլէթթրիք ճէրէյանընըն քէսկինիլլինէ սըզը վէ
մուլթագ սուրէթտէ թապի տիր : Վէրիլէն է-
լէթթրիք ճէրէյանընըն շիտտէթի սանիյէտէ պին
լէրճէ տէֆա պիլլէ թէպէտտիւլ էթսէ, զիյա-
սընըն շիտտէթի տախի թամմ այնի տէրէճէ վէ
տէֆա թէպէտտիւլ էտէր : Պու քէյֆիլլէթ ատի
էլէթթրիք լամպալարընտա մէվճուտ տէյիլ
տիր : Փօնօղրաֆ էտիլէճէք սէտանըն եագընըն-
տա պիր թէլէֆօն մաքինասը եա պօրուսու պու-
լունուր : Պու մաքինա սէտա իհթիզազլարընը
ալըպ իհթիզազլը էլէթթրիք ճէրէյանընա թահ-
վիլ էտէր : Իշպու էլէթթրիք ճէրէյանընը միգ-
տարը քիֆայէ գուվվէթլէնտիլտիքտէն սօնրա
պիր նէօն լամպասընա իտիալ էտէրլէր : Պու
լամպանըն գըրմըզըր ընկլի ըըղըր գահրէն պէր
գարար իսէ տէ, հատտըր գաթընտա չըգարըլան
սէտանըն իհթիզազլարընա մուգապիլ թէղայ-
յիւրաթը հավի տիր :

Իշթէ պու լամպանըն ըըղընը, պիր թագըմ
ատէսէլէրտէն կէշիրէրէք ինճէ պիր փէրթէվ

հալընտա սինէմա ֆոթոդրաֆը չէրիտինին պիր քէնարընա տիւշիւրիւրէր: Շէրիտ չափուդ սիււրաթլէ կէշտիքճէ, պիր թարաֆտան մէնդա-րէնին ֆոթոդրաֆընը վէ աշնի վազթտա սէտա-նըն տա ֆոթոդրաֆընը գայտ էտէր: Մէնդարէ պիրթտիլինտէ վէ ֆոթոդրաֆ չէրիտի մաքինա-տան չըգարըլըպ իւաճլանտըղընտա Մուվիթօն ուսուլուլա սէսլի սինէմա մաքինալարընտա գուլանըլան սինէմա չէրիտինի մէյտանա կէ-թիրիր:

Շիմտի կէլիրիդ պու չէրիտ իւզէրինտէ գայտ էտիլմիշ օլան սէտալը իշիտիլիր պիր հա-լա թէպտիլ էթմէք մէսէլէսինէ: Պու պապտէ՝ մաքինանըն աւլ ճանը ինկիլիզճէ տէ ֆօթօ էլէք-թրիք սէլ թէսմիյէ էտիլէն զիյասըզ պիր լամ-պա տըր: Պու լամպա ըլըզ վէրմէզ, ամմա իւ-զէրինէ ըլըզ տիւշէճէք օլուրսա, ըլըզըն շիտ-տէթի նիսպէթինտէ պիր էլէքթրիք ճէրէյանը հասըլ էտէր: Իմտի, սէսլի սինէմա չէրիտինին սէտա գըսմընըն էօնիւնէ պու ֆօթօ էլէքթրիք սէլ զօնուլուր, վէ արգատան վէրիլէն քէսկին զիյա, սէտանըն ֆոթոդրաֆընը թէշթիլ էտէն գօյու վէ աշըզ կէօլկէլի գըսմլարտան կէշէրէք սէլ իւզէրինէ կեան զարիֆ կեան չէտիտ զիյա թէէսիրէրի պրազըր: Պուռնուն նէթիճէսի օլա-րազ զարիֆ վէ գուվվէթլի էլէքթրիք ճէրէյանը հասըլ օլուր: Իշպու ճէրէյան միգտար ը քի-ֆայէ թազվիյէ էտիլտիքտէն սօնրա գուվվէթլի պիր րատիօ պօրոսու իշինէ վէրիլիպ օրտան սէտա հալընտա հավայը տօլտուրուպ իշիտի-լիր:

Կ. Գ. ՏԱՂԼԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԷՎՎԻ

ԹԻԻԻԹ ՎԷ ԱՅՂԱՆ ԻՍԼԱՀԱԹԸ

Մուսթաֆա Քէմալ Թիւրքիայը զարպիլէշ-տիրմէք էմրինտէ չօզլուզ պիր մանիյէ թէսա-տըֆ էթմէյօր, Աֆղան փատիշահըն էմանուլահ իսէ աշնի թէշպպիլիսիւնտէ պիր չօզ միւշթի-լաթա օղրատը, հաթթա քէնտի վէ զէվճէսի պիր գալայա իլթիճա էթմէյէ մէճպուր օլտը: Պու ֆարզ նէտէն նէշէթ էտիյօր:

Մուսթաֆա Քէմալ պու իսլահաթա թէ-չէպպիլս էթմէգտէն էվվէլ Իզմիլ Ֆիւթիւհա-թընտան մատա Լօզէնտէ էվրօփա ալէյհինտէ մանէվի պիր զաֆէր իճրա էթմիշ, վէ Թիւրք-լիւլիւ խարիճի թէարրուզաթտան խէլաս էթ-միշ իտի:

Պուռնուն մատա պու իսլահաթ իշինտէ Մ. Քէմալըն թարաֆընտա էփէյի Թիւրք ըիճալ պուլունուրէն, էմանուլահ պու իշտէ եալընըզ իտի:

Պիր տէ շու վար քի Թիւրքիա տէհրէրտէն պէրու Ղարպ մէտէնիյէթի իլէ թէմաստա պու-լունուպ, Բուս վէ էրմէնի էհալի վասըթասըլ-լա Ղարպըն նիշէ ուսուլարը Իսթանպօլ, Իզմիլ կիպի մէրքէզլէրէ զաթէն կիրմիշ իտի:

Իմտի գուվվէթլի պազու իլէ պու եհնի րէ-ժիմ քէնտի փրօկրամընը իլէրի կէօթիւրիւր-քէն՝ պիրթթապի մուխալէֆէթէ չօզ պիր մէյ-տան գալմատը:

Լաքին Աֆղանիսթանտա էհալի զայէթ ճահիլ վէ մէտէնիյէթտէ կէրի օլտուղունտան՝ իտիսալ էտիլէն իսլահաթ վազթսըզ թէշպպիլս լէր իտի: Գըրալըն փրօկրամընը իլթիզամ էտէն միւլթէալլէմ պիր սընֆ եօզ իտի: Ղարպի ու-սուլար ալամըն կիտիլինէ էսասէն մուխալիֆ իտիլէր: Մէմլէքէթին ֆարզը գըթալարընտա եաշայան պազը գապիլէլէր փատիշահըն նու-ֆուզունը թանըմայըպ՝ տէրէպէյլիք հալինտէ եաշայօրլար իտի: Պուսուսա պէօյլէ սըրալար-տա օրտուլու փատիշահըն իրատէթ վէ իտա-րէսինէ թապի գըլաճազ փարա գուվվէթի էք-սիք իտի: Ասքէրին մասաշըն էտա էտէճէք փա-րա էլտէ տէյիլ իտի: Պու սէպէպտէն էհալինին տինի թէասսիլպիւնէ թէարրուզ պաշլայընճա իսթիլաֆ տա պաշլատը վէ պիր տէֆա օրտու փատիշահա մուխալիֆ օլան թարաֆա մէյլ է-տիննէ փատիշահ փէք զարիֆ պիր վազիյէթտէ պուլունաճազ տըր:

Պազալըմ պու իսթիլաֆ նէ սուրէթ քէսպ էտէճէք վէ Իսլամ ալէմի անը նէ եօլտա թէլազ-գը էտէճէք տիր:

ՄՈՒՀԱՃԻՐԼԷՐԻՄԻՉ ԻՉԻԻՆ ՓԱՐԱ ՎԱՐ ՄԸ

Հայրեհիմէ (Նօ. 5064) Մ. Վերաժին մու-հիմ պիր մէսէլէյէ նազար ը տիգդաթ տալէթ էթմիշ տիր: Սիւրիատաքի մուհաճիրէր քէն-տիլէր իշիւն եհնի եէր պուլմազ իւզրէ սիւրիւ սիւրիւ ուզազ մէմլէքէթլէրէ հիճրէթ էտիյօր-լար: Պուռնարը Սիւրիատա պիր արատա հըֆզ էտիպ՝ տաղըմազտան գուլթարմազ իշիւն ան-լէրի միւնասիպ եհրէ եէրլէշտիրմէյէ փարա լազըմ տըր: Պիզ պու փարալարը տիկէր տէվ-լէթլէրտէն եալօտ ձէմիյէթ ի ազվամտան պէք լէյօրըզ: Պըն. Վերաժին իտտիա էտիյօր քի Ա-

մերկա Հայլարը պիր թագը մագստէր ի-
չին մէսէլա, Հայաստանում պիր համալսա-
րան եւփմագ, եախօտ շէհրէր թէսիս էթմէք,
եախօտ զէլղէլէ եա սէյլ Ֆէլաքէթինէ ուղրա-
յանլարա տօլայրտան իանէ էթմէք, եախօտ
Հօգէն ահանամէսինին թաստըզընը մէն էթմէք
վէ էմսալի մագստէր իչին եիւզ պինլէրճէ
տօլարլար իանէ էթմիչլէր վէ հալա իանէ էթ-
մէքտէ օլտըզլարը հալտա աճէպա անլէր պու
ղայրէթ վէ Ֆէտաքեարլըզլարընը Սիւրիա մու-
հաճրլէրինի եէրլէշտրմէք իչին տախի սարֆ
էթսէլէր տահա խայրլը պիր իշ կէօրմիւշ օլմագ
լա՞ր մը:

Յիւլվագը ճիտտէն տիւշինմէյլ տէյէն պիր
մէսէլէ: Զիքը օլունան մագստէր կիւզէլ, լա-
քին պու սօնրաքի տախի նազար ը իթիպարա
ալընմաղա լաիք տիր:

ԿԻԼԻԿԻԱ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԼՈՒՂՈՒ

Կիլիկիա էրմէնիլէրի տարմատաղըն օլմուշ
վէ Կիլիկիանըն Վեհափառ Կաթողիկոսը տա ճէ-
մաաթը իլէ պէրապէր Սիւրիատա հալը մու-
հաճէլէթտէ պուլունուր իքէն, պու միւսինն չօ-
պան իչին քէնտի սիւրիւսինին միւզայագա-
լարընը թաշմագ կիթտիքճէ միւշքիլլէշմէքտէ
իտի: Պու սէպէպտէն միւշարիլէյհ փէք հաքի-
մանէ պիր դարար վէրիպ՝ պու իշտէ քէնտինէ
մուալէնէթ էտէճէք պիր մուալին թային էթ-
մէքիլլի թասմիմ էյլէմիշ իտի: Վէ պու մագ-
սէտէ էն զիյատէ մուվաֆըզ կէլէն պիր զաթ
քէնտինէ եազըն օլան տիկէր պիր մէրքէզտէ,
եանի Երուսաղէմտէ մէվճուտ պուլունտուղուն-
տան, անը եանի Գեր. Բարգէն Սրբազան Կիւ-
լէսէրեանը Հալէպէ տալէթ էյլէմիշ տիր:

Բարգէն Եպիսկոպոս՝ էյի գապիլիլէյթիւ
վասի տէրէճէտէ թահսիլի, մուզթէտիր գալէ-
մի, միւսատէքեար էֆքեարը վէ փիշկին հիւք-
միւ իլէ միւճէրրէպ պիր ըէիս ի բուհանի մա-
գամընտա ճիւլէյէ մալլիւմ տիր: Պու մանէվի
աթիլէյլէր մէքըիւր մէվզի իչին կիւզէլ պիր
սէրմայէ տիր: Վէ պու սէրմայէնին փէք Փաի-
տէլի պիր սուրէթտէ գուլլանըլաճաղընա էմին
իլ:

Անճագ պու սըրատա մին զայր ի լիյագաթ
պիր նօգթայա նազար ը տիգգաթ ճէլպ ու տա-
վէթ էթմէք իսթէր իլ:

Կաթողիկոսլը՝ քիլիսէ մէմուրիլէթի,
հաթթա էն եիւքսէք տէրէճէտէն պիր մէմուրի-

յէթի օլտուղու իչին անըն իլք վէ էն պէօյիւք
վաղիֆէսի, «Տուա իլէ քէլամըն խըտմէթինէ
տէվամ էտիպ» (Ամալ. 6, 4) Գրիստոսըն դօ-
յունլարընա մուգայյէտ օլարագ, (Յովհ. 21,
15.) անլէրին «Գրիստոսըն քէմալընըն դամէ-
թի էօլլիւսինէ վասըլ օլմասընա» խըտմէթ էթ-
մէք տիր: (Եփես. 4, 13.):

Միլլէթիմիզին տէհրլէրտէն պէրու մարուզ
պուլունտուղը սիյասի էսարէթ սէպէպլինտէն
բուհանի մէմուրլարըմըզըն տա նազար ը տիգ-
գաթը պիթթասլի իւշլիճէ օլ ճիհէթէ տէօնմիւշ
վէ էրմէնի քիլիսէսի միլլի պիր քիլիսէ օլմուշ
տիր:

Պիր նօգթա ի նազարտան պու շէյ միլլէ-
թիմիզ իչին պիր պէրէքէթ օլմուշ տիր, չին-
քի օլ դարանլըգ տէհրլէր դարֆընտա քիլիսէ
միլլէթիմիզի իթթիհատտա սագլայան վէ ա-
նըն մանէվի հայաթընը մուհաֆագա էտէն պիր
գուվէլէթ խըտմէթինի կէօրմիւշ տիր:

Լաքին պունըն սուի իսթիմալա կիթմէսինէ
տէ միւնասէպէթ վէրմիշ տիր: Նիշէ բուհանի
մէմուրլար միլլի հայաթը մուհաֆագա էթ-
մէք իչին իչլէր իքէն, սիյասի ահվալտան օ գա
տար ճէլպ օլունմուշլար քի քէնտիլէրին Գրիս-
տոսա վէ անըն քիլիսէսինէ տօղրու օլան վաղի-
ֆէլէրինի միլլէթին սիյասի վաղիֆէլէրինէ Ֆէ-
տա էթմէյէ թէճրիպէ օլունմուշլար տիր: Միլ-
լի հայաթ քիլիսէ հայաթընտան մուհիմմ սա-
լըմըշ, քիլիսէ ումուրունտա իսթիլտամ օլու-
նաճագ քիմսէլէրին բուհանի հայաթընտան զի-
յատէ սիյասի վէ իգթիսատի հալլարը հիսապա
ալընմըշ տիր: Բուհանի պաշտօնեալարըն վազթ
վէ տիգգաթը ճէմաաթըն բուհանի հայաթըն-
տան զիյատէ սիյասի մէսէլէլէրինէ հասր էտիլ
միշ տիր:

Պու փէք թապիի իտի: Այնի հալ ինկիլթէր-
րա վէ Ալմանիա կիպի միլլի քիլիսէսի օլան միլ
լէթլէրին հայաթընտա տախի զահիր օլմուշ
տիր:

Պու կիւն միլլէթիմիզէ լազըմ օլան էն մու-
հիմմ իսլահաթտան պիրիսի, նիշէ տէֆա Սիռն
վէ Փարաւ կազէթալարընտա թէճէթտ էտիլտի-
յի կիպի, բուհանի պաշտօնեալարըմըզըն Աւե-
տարանըն վազընա վէ բուհանի հայաթըն թէր-
վիճինէ սայ էթմէլէրի տիր: Սալթ Մայր եկե-
ղեցիտէ տէյիլ, իլլա հէր պիր Գրիստիան քի-
լիսէսինտէ՝ բուհանի պաշտօնեալարըն Յիսուս
Գրիստոսըն փէյլամընը վէ ճէմաաթըն բուհա-
նի հայաթընը քէնտիլէր իչին էն եիւքսէք վէ

էն մուգատուէս վաղի՜քէ ատտ էթմէլէ տիր քի սաիր տաիրէլէրտէ տախի անլէրին հիւսն ի թէհսիրէլէրի հիսս օլունապիլէճէք տիր :

Խոստուսա մուհաճէրէթտէ միւղայագա չէ- քէն հէր սընֆ էրմէնիյի բուհանիճէ թէսէլլի վէ թագվիյէ էթմէք իչիւն Կիլիկիա Աթոռընըն վէ օնա թապի օլան ճիւմլէ պաշտօնեալարըն էհէմմիյէթի ազգայինտէն զիյատէ բուհանիյէ աթֆ էթմէլէրի լազըմ տըր : Վէ շունա էմին օլ- մալը իզ քի, միլլիյէթ քիլիսէյի հըֆզ էտէճէք պիր գուվլէթ տէյիլ, իլլա քիլիսէ քէնտիսինն վազ էթտիյի Աւետարան իլէ վէ թէլգին էյլէ- տիյի բուհանի հայաթ իլէ միլլէթի հըֆզ ու հի- մայէ էտէճէք պիր գուվլէթ տիր :

Գուրեհան վէ Կիլիսէսէրեհան Սըրազանլար կի պի բուհանիյէթի թէյիտ էտէն միւրշիտլէր է- տարէսի թահթընտա պու կիւզէլ նէթիճէնին մէյտանա կէլէճէյինի մէմուլ էտէպիլի իզ :

Յ. Գ. Գ.

ՐԱՀՆԻՒՄԱՆԸՆ ԳԱՐԻՈՒՆՈՒՆԱ

Պիր դաչ հաֆթա մուգատուէմ Բահնիւմա- նըն միւլէլլիֆի մալիյէճէ միւլէքիլաթ սէպէպին- տէն պու զագէթանըն 1929տա նէշըինի թահթը շիւպհէտէ կէօսթէրմիլ իտի : Պու թէպլիլ թա- պիրի Բահնիւմանըն հէփ տօսթլարընա, խոստու- սա մուհաճէրէթտէ պուլունան Թըքախօս միւ- լէթտաշարըմըզա դայէթ Ֆէնա պիր խապէր ի- տի վէ անլէրին պու պապտէ նէ հիսս էթտիք- լէրինէ պիր նումունէ օլմագ իւզրէ Հալէպտէն Վեր. Սիսակ Մանուկեանտան ալտըլըմ պիր մէքթուպուն պիր գըսմընը աթիտէ տէրճ էթ- մէք իսթէր իմ :

«Պիրատէր էֆէնտի, պու սօն Բահնիւմատա 1929 սէնէսինտէ տէվամընը շիւպհէլի կէօսթէր մէք իւզրէ Վեր. Գրիգորեհանըն պէնտինի թէէ- սիւֆ իլէ օգուտում : Հայրէթտէ գալըրըմ : Պէօյլէ միւլֆիտ պիր զագէթանըն միւլթագպէլի նիչիւն սաղլամ պիր էսաս իւզրէրինէ գօնմա- յօր : Աւետարանչական Միոլթիւն պունուն մէ- սարիֆաթընը տէրուհտէ էթսէ աճէպա պիր դաչ քիլիսէյէ եարտըմ էթմէքտէն տահա վասի պիր իշ թուլթտուղընա շիւպհէ՞ մի էյլէր : Արա- տա պիր մէմունիյէթ մէքթուպլարը նէշը օ- լունուլյօր իսէ մէմունիյէթ թագտիմինէ գալէ- մի օլմայան, լիւզլիւմ կէօրմէյէն եիւզլէրճէ քիմսէլէր վար տըր քի անը օգուտագ իչիւն թա- ամ վագթընը, ուլգու վէ իսթիրահաթ վագթ-

լարընը գուրպան էտիյօրլար : Սիզ Ամէրիգա- տա պուլունմագ պախթընա նաիլ օլան պիրա- տէրլէրիմիլտէն էքմէք, էլպիսէ փարասը իս- թէմէյիպ տէ սալթ զագէթա իսթէյօր իսէք, օ տա չօ՞գ մը կէօրիւնիւյօր : Սիզին եէտինիլտէ շու գատար զագէթա օգուտագա, բատիօ իլէ վագլար վէ նուլթլար տինլէմէյէ օլան Փուր- սաթլար պուլունուլ իքէն՝ «էօքսիւզիւն էլին- տէքի էքմէք» մանասընտա տուրան շու պիր դա- գէթայը վուրուպ տիւշիւրմէք տօղըսը ալֆ օ- լունմագ պիր խաթա օլանագ տըր : Սիզլէր օգուտագա վագթ պուլամայօր, եա տահա էյի- սի իլէ մէշղուլ իսէնիլ, պրագընըզ պիլ տէ պունուն իլէ մէսըուր օլալըմ : Պանա կէլիւր քի «Գըլըմ գընընը քէսմէյօր» : Լաքին սիզին կիպի Վեր. Փափաղեհան կիպի միւլթէչէպիւս վէ միւլթէտիր քիմսէլէր էօնէ աթըլարագ հէր սէ- նէ տէվամընը շիւպհէլի կէօսթէրէն պէնտէրին վէրտիյի գօրգըտան պիլլէրի գուրթարմալըսը- նըզ : Պիր միւլթէլլի հիյէթի թէրթիպ էթմէ- լիսինիլ, հաթթա (Ալլահ կէճինտէն վէրսին) Վեր. Գրիգորեհանըն չէքիլմէսի գէմանը իչիւն պիլլէ թէտարիքեաթտա պուլունմալըսընըզ : Գուզուլյա օթ, արսլանա էթ թէտարիք էտէրլէր, Թըքախօս էրմէնիլէրէ տէ քէնտիլէրին անլա- տըլը պու զագէթայը տէվամ էթմէք էլլէմ տիր : Սալթ Փրօթէսթանթլար տէյիլ՝ նէ չօգ Լուսաւորչական, Գաթօլիք, Բուս վէ հաթթա իսլամլար օնը օգուլըպլ իսթիֆատէ էտիյօր : Մինպէր իլէ եէթիշիլմէյէն եէրլէրէ պու դա- գէթա եէթիշիլմէքտէ տիր : Վարիլէրիմիլ չօգճա Փրօթէսթանթ ճէմիյէթէ սէօյլէյէպիլիյօրլար : Լաքին Բահնիւմանըն ճէմիյէթի նէ գատար միւլթէլիֆ վէ վագը միւլֆիտ տիր :

Մուլիսինիլ

Ս. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Պունա ճէվապէն սէվինէրէք պէյան էտէր իզ քի, Բահնիւմանըն կէլէճէք սէնէ տախի նէշ- րինի թէէմին էթմէք մագսէտիլլէ Նիւ Եօրգտա աթիտէքի գէվաթտան իսլարէթ պիր գօմօսիօն թէչէքքիւլ էթմշ տիր :

ՀՐԱՆՏ ԹԵԼՖԵԱՆ, ԲԷԽ
ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԵՇԵԱՆ, ՔԵԽԵԽԱՅ
ԱԼՊԵՐԹ ԹԵԼՖԵԱՆ, ԽԱԳԻՆԷՏԱՐ
ՅԱԿՈԲ ԹՕՓԱԼԵԱՆ,
ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ
ՏՕԳ. ԲԵՃԵՊԵԱՆ
ՄԻՀՐԱՆ ՆՈՒՐՃԵԱՆ

Պու հէյէթին ազալարը կէրէք չախսի վատ-

լարելու, կերէք սահրլէրտէն ալտըզլարը վատ-
լար իւլէ Բահնիւմանըն էն զարուրի իհթիյաճը
վէ աշըղը օլան 2000 տօլարը թէէմին էթմիշ վէ
վեր. Գրիգորեանտան Բահնիւմայը տէվամ էթ-
մէսինի ըհճա էթմիշ տիրլէր: Շիմտի մէզքիւր
զօմօսիօն թարաֆընտան պիւթիւն Թրքախօս
Հայլարա ըհճա էտէր իզ քի, շիմտիյէ գատար
Բահնիւմայա եափմագտա պուլունտուզլարը
մուսվէնէթի տէվամ, Հաթթա թէգեիտ էթտիթ-
տէն մատա, կերէք սահրլէրի տախի ապօնէ
հազմագ սուրէթիյէ, կերէք զաղթական Փա-
զիր Հայլարա զազէթատան նուսխէյէր հէտիյէ
էթմէք սուրէթիյէ չու Փախտէլի Բահնիւմա-
մըղը թէշվիզ էթմէքտէ օլունլար:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԵՇԵՇԵԱՆ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Հուլիսի ձէնուպի Ամէրիգատա հէր եէրտէ
ալըըշլանըյօր: Պուէնօս Այրէստէ, քի տիւնեա-
տա ալթընճը պէօյիւք շէհր տիր, պէօյիւք նիւ-
մայիշ իւլէ գապուլ օլունտու: Եօլնուլուզու զի-
յատէ ուզաթմայարագ, Ուօշինկթընա ալտէթ
էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր: Մալիյէ նազը-
րը Մէլօն Ամէրիգանըն թիճարէթի հազըընտա
91 սահիֆէլիք պիր րափօր հազըըրլայըպ՝ օնտա
կէչէն սէնէտէն պէրրու թիճարէթտէ կէվչէք-
լիք օլտուզունու թարիֆ էտիյօր: Իխրաճաթ էվ
վէլի սէնէլէրէ նիսպէթէն էքսիմիշ տիր: Մ.
Ամէրիգանըն իշ նազըրը Մ. Տէյվիս պէյան
էտիյօր քի կէչէն սէնէ Ամէրիգա հուտուտա-
րընտան իշէրի 25 պին առէմ գաչագ կիրմէյէ
չալմըշ: Պուլարտան 13 պինի թութուլուպ
հիւքիւմէթէ թէսլիմ օլմուշ տըր: 12 պին քիշի
կիզլի կիրէպիւմիշ տիր: Մ. Ամէրիգանըն
հարպտան էվվէ պօրճու եօզ իտի: Հարպտա
Ամէրիգա օրտուսը պաշ զօմանտանը Փէրշինկէ
Մարիշալ րիւթպէսի վէրիլտի՝ պու սէպէպտէն
նէրէյէ կիթսէ 19 փարէ թօփ աթըլաճագ տըր:
Պու րիւթպէ Սփանիա հարպընտա Ամիրալ Տիւ-
էյէ տախի վէրիւմիշ իտի: Նիւ Եօրք պիւտ-
ճէսի պու սէնէ 540 միլիօն տօլար օլաճագ տըր:
Նիւ Եօրքտա ճիւնայէթ վէ գաչագըըլըզ Փէվզ
էլ առէ արթմըշ օլտըղընտան պէլէտիյէ ըհի-
սի՝ Նիւ Եօրք փօլիս զօմիսէրինի տէյիշիպ՝ եէ-
րինէ Մ. Հուլընը թային էյլէտի: Եննի զօ-
միսէր պիր չօզ մէմուրլարը ազլ էտիպ, իսլա-
հաթ իճրասընա պաշլամըշ տըր: Մէքսիգօնըն
էննի ըհիսի տիվան ը հարպ իլէ իտամ ճէգասընը

մէն էյլէմիշ տիր, ասըլար տախի մահքէմէյէ
թէսլիմ օլունաճագ տըր: ձէնուպի Ամէրիգա
տա Չիլիտէ պէօյիւք պիր գէլէլէ օլուպ՝ 218
քիշի վէֆաթ էյլէտի, 2000 եարալը վար տըր:
20 պին քիշի էվսիզ գալմըշ տըր: Մ. Ամէրիգա-
յա չիմտիյէ գատար Մէքսիգօտան էհալի զօթա
սըզ կէլիւրլէր իտի: Իշ նազըրը Տէյվիս թէքլիֆ
էտիյօր քի Մէքսիգօյա տախի զօթա զօնուլ-
սուն:

ձէնուպի Ամէրիգատա Պօլիվիա վէ Փարա-
կուէյ ճիւմհիւրիյէթլէրի արասընտա մուհարէ
պէ պաշլամըշ իտի: Պու իքի հիւքիւմէթլէր
ձէն. Ամէրիգանըն մէրքէզինտէ օլուպ արալա-
րընտա պէօյիւք պիր նիմ պաթաղըզ եէր վար
տըր քի պու հանկը թարաֆա աիտ օլտուզու միւ
նազաա ալթընտա տըր: Պուլար 100 սէնէ տիր
պու խուսուստա արա սըրա գալվա էթմիշլէր
տիր. պու տէֆա Փարակուէյ ասքէրի պիր գա-
րա զօլա հիւճմ էտիպ՝ պազըլարընը գաթլ վէ
պագիսինի էսիր ալտըլար: Պուլուն իւզէրինէ
էհալի հիտտէտլէնիպ իքի թարաֆտա նիւմա-
յիշլէր իճրա օլունտու վէ ասքէր հէմ կէօնիլլիւ
թօփլանըպ սէվզ օլունտուլար: Պու վազըթտա
Վօշինկթօնտա ումում Ամէրիգա զօնֆէրանսը
իճթիմա էթմիշ իտի. օնլար պիր թարաֆտան
վէ ձէմիյէթ ի Ազվամ տիկէր թարաֆտան միւ-
րաճաաթ էտիպ՝ թալասուլթ թէքլիֆ էյլէտի-
լէր վէ մուհարէպէ տուրմասընա թարաֆէյն
էմր վէրտի: ձէմիյէթ ի Ազվամ նազիքեանէ
թալասիյէտէ պուլունուպ մէսէլէնին պիր Ամէրի
գալը հիյէթէ թէվտի օլմասընը թալսիյէ էյլէ-
տի. չիւնքի Մօնրօ թալիմի իւզրէ Ամէրիգա
իշլէրինէ էվրօփա գարըշմամալը տըր: Հէր իքի
թարաֆ պու թէքլիֆի գապուլ էթմիշ տիր: Պու
շէյ հէմ Ամէրիգա զօնֆէրանսը իշիւն հէմ ճէ-
միյէթ ի Ազվամ իշիւն պիր Ֆիւթիւհաթ սայըլ-
մալը տըր:

Ինկիլթէրրատա գրալ ձօրճըն խասթալըղը
պիր ազ խաֆիֆլէնտի իսէ տէ չու սօն կիւն-
լէրտէ եինէ աղըրլաշըպ էփէյի էնտիշէյի միւ-
հիպ օլտու: Խասթալըզ սուլու սաթլըճան օ-
լուպ՝ կէօքսիւ աշըլարագ սու ալընտը: Պու ա-
րատա գրալըն եէրինէ գրալիչա պիր իտամ ճէ-
գասը հիւքիւնիւ թաստըզ էթմէքտէն իմթինա
էյլէտի: Լօնտրատա պէօյիւք պիր հալա կա-
զը փաթլայըլը օլուպ՝ միլլէրճէ սօգաղլար
խարապ օլտու: Պիր ամէլէ էլինտէ էլէքթրիք
լամպասը օլարագ աշաղը էնմիշ իտի: Պէօյիւք

Թըլտը վէ փաթլայըն տէվամ էտիպ՝ պոյունա սոգազլար ալթ իւսթ օլտուլար: Պիր չօգ տիւ- քեանլարըն ճամլարը գըրըլտը վէ պազը եէրէր երգըլտը: Մալիյէ նազըրը Զըրչհիլին միւսթէ- շարը մէպունան հուզուրընտա պիր նութգ ի- րատ էյլէյիպ՝ Րուսիա հագգընտա Փիթը պէ- յան էյլէտի: «Րուսիա Զար վազթընըն պօրծ- լարընտան պիր գըսմ վէրիւր վէ պաշգա մէմլէ- քէթլէրտէ փրօփաղանտ եափմագտան վազ կէ- չէր իսէ ալագայա կիրէրիզ» տէմիշ տիր: Ին- կիլիզ հիւքիւմէթի Զինտէթի միւլի հիւքիւմէ- թի իւք տէֆա օլարագ րէսմէն թանըտը: Ամէ- րիգա վէ ճափօն հալա թանըմատըլար: Պու եօլ իլէ Զին իսթէտիլի կէօմրիւլիւ գօյմաղա մէ- զուն օլույօր: Վօշինկթօնտա պու պապտէ րէս- մի խապէր եօգ իմիշ: ճափօնիա եէնի Զին հիւ- քիւմէթինէ պու իմթիյազը վէրմէք իսթէմէ- յօր: Պէլուծիսթանըն Աճէմ գըսմընտա տախի պիր իսեան գուհուր էյլէմիշ տիր վէ Գիրման- տան Մէշհէտէ ասքէր եօլլանըլույօր:

Փարիզտէ Ալգաս իսթիգլալի իչիւն չալը- չան պիրի գաթլ օլունմուշ տըր: Ճէզաիրտէ իսեան գուհուր էթմիշ տիր: Պիր Ֆրանսըզ ձէ- նէրալը վէ 9 թանէ Ֆրանսըզ գաթլ օլունմուշ տըր: Սօնրատան իքի ասքէր տահա գաթլ օ- լունմուշ տըր: Պարիճիյէ նազըրը Պրիան Լու- կանօտա Զէմպըրլէն վէ Ալաման խարիճիյէ նազըրը իլէ միւլագաթտա տըր: Ալաման թագ- մինաթը վէ Րուր հէվալիսինին թախիլէյինի գօնուշմագտա տըրլար: Պու իմթիմատա Ճէմի- յէթ ի Ագվամ մէրքէզի Մէճլիսինէ Պրիան րիա- սէթ էտիյօր:

Ալաման օրտուսընըն կէչէն սէնէյէ գատար էրքեան ը հարպ իշիսի օլան Ծօն կէսլէր մու- հիմ պիր իջարտա պուլունտու: Կէնճ գօլէճ թալէպլէրի գլուպընտա պիր նութգ էտիպ տէ- յօր քի՝ Ալաման օրտուսու գօմշուլար թէրք ի սիւհա էթմէտիլի հալտէ վաթանը միւտաֆաա էտէճէք գատար մունթագամ տըր: Վէրսայլ ահտնամէսինճէ Ալաման օրտուսու 100 պինտէն ղիյատէ օլմայաճագ իտի: Հալ պու քի շիմտի տէյիլ եալընը տախիլի պիր կիւճլիւյէ գարըն իլլա խարիճի պիր հարպա տախի հազըր օլտու- ղունու իլան էթմիշ օլույօր: Ալամանիատա վէրիլէն եէնի րափօրա կէօրէ 1928 սէնէսինտէ Ալամանիա քէնտի պօրճլարըն թէմամէն վէր- տիքտէն մատա՝ մէմլէքէթտէ իշիլիլիք սայքի գալմամը տըր: Տօզ փլանը իւզրէ թաղմինաթը տախի թէմամէն վէրմիշ տիր:

Մուսօլիմի միւլի մէճլիստէ հազըր պուլու- նուպ իթալիա թիւրք մուհէտէսինի միւտա- ֆաա վէ մէտհ էյլէմիշ տիր: «Թիւրքիա իլէ ա- րամըզտա եանըն անլայըն եօգ տըր: Իթալիա- նըն տօսթլուղու տիւնեա իչիւն գըյմէթլի օլ- տուղունու հէր քէս անլամը տըր» տէյիլ պիւ- թիւն մէճլիսի Մուսթաֆա Գէմալ փաշայա իհ- թիրամա տավէթ էյլէմիշ տիր:

Մօսկօվատա Սօվիէթ Գօնկրէսինտէ Րուս խարիճիյէ նազըրը նութգընտա տէյօր քի. «Ա- մէրիգա իլէ թիճարէթիմիզ կիւն պէ կիւն ար- թըյօր: Պիզ Ամէրիգայա միննէթտար իզ. գըթ- լըզ գէմանընտա պիզէ օւսն եարտըմըն ունութ մատըզ: Արամըզտաքի եանըն անլայըն գալտը- րըլըր իսէ ալագայա տախի կիրէր իզ»։ Րու- սիանըն կէլէճէք սէնէ պիւտճէսի 3850 միլիօն տօլար օլույօր քի էվվէլ սէնէտէն 100տէ 19 ֆաղլա տըր: Պու մըզտարտան 420 միլիօն օր- տույա. պիր միլիօնը նազլիյաթա, 158 միլիօնը թալիմ ու թէրպիյէյէ, 470 միլիօնը սէնայի ի- չիւն, 158 միլիօնը զրաաթա, 63 միլիօնը եէնի շմէնտըֆէրլէրէ, 78 միլիօնը սահիպսիզ էօքսիւզ չօճուլարա, 47 միլիօնը տա մուլթարիյէթի օլան հիւքիւմէթլէրէ սարֆ էտիլէճէք տիր: Րուսիա հիւքիւմէթի թէրք ի սիւհա թէտրի- ճէն էթմէք իւզրէ Ճէմիյէթ ի Ագվամա եէնի պիր փլան տահա եօլլամը տըր:

Րուսանիատա միւլի մէճլիս ինթիսապ օլ- տու: Հիւքիւմէթ 157 քիւրսիւ գաղանտը. 28 ա- ղա ազատահանլար, եանի Պարթիանը թարաֆ- տարը, 6 աղա Մաճարլար, 3 Ալամանլար, պիր տէ Սիօնիսթլէր գաղանմը տըր: Պաշ վէքիլ Մանիու, եանի քէօյիւ Ֆըրգասը վազլիյէթէ սահիպ տիրէր: Րուսանիա հիւքիւմէթի օրա- տաքի 650 պին Մաճարլարը թարտ էտէճէք տէ- յու պիր խապէր նէշր օլունտու իտի: Պունուն եալան իտիլինի Ամէրիգատաքի Րուսէն սէֆի- րի իլան էտիյօր: Րուսանիա իլէ Մաճարիսթան արասընտա Թրանսիլվանիատաքի Մաճարլարըն միւլըլէրինին պէտէլի վէրիւմէք իչիւն միւնա- ղաա վար իտի: Կէչէն սէնէ փէք թէհիլիքէլի պիր հալ ալմը իտի: Պու տէֆա Ճէմիյէթ ի Ագվամ թէվասուլթը իլէ իքի հիւքիւմէթ արալարընտա գօնուշուպ հալլ էտէճէքլէր տիր:

Աֆղանիսթանտա իսլահաթ ալէյհինտէքի իսեան տէվամ էտիյօր: Փատիշահ վէ գէվճէ- սի Սիւրէյյա պիր գալայա իլթիճա էթտիլէր տէնիլիյօր: Ինկիլիլէր պունտան էվվէլտէ օլան պազը գըթալլար սէպէպինտէն քէնտի թէպաա-

լարընը Գապուլտան չըգարմագ տէրտինէ տիւշ-տիւշէր: Ճիւմէ Ինկիլիզ, Ալաման թէպաալարը, Թիւրք ասքերի մէմուրլարըն գարըլարը թէյյարէ իւէ Գապուլտան Հինտիսթան հուտուտընա նազլ օլունմուշ տըր: Պու հարէքէթին նէ թիճէսի Իսլամ հիւքիւմէթլէրի վէ Թիւրքիա իւզէրինէ Փէնա թէէսիւր էտէճէք տիր: Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսի ասքէրլէր վէ ասըլար արասընտաքի թօփ գազլասընտա խարապ օլմուշ տըր:

Իքալիսնլար Անթալիատա իքէն Անատուտան 100 գատար մէրմէր սանէմլէր կէօթիւրմիւշէր, օնլարը կէրի վէրիյօրլար:— Պրուսատա հիւքիւմէթ ալէհինէ պիր իրթիւլ թէշքիւլթը պուլունմուշ վէ 150 քիշի տէրտէսթ օլունմուշ տըր: Պունլարըն իչինտէ Բեազիմ Գարա Պէքիր, Բէֆաթ վէ Թայյար փաշալար տախի վար իմիշ: Լաքին օնլար սալը վէրիւմիշ տիր:— Եունանիսթանտա Փիրարի Թիւրքլէր Մուսթաֆա Բէմալ փաշանըն իսլահաթընա գարըր իչէյօրլար: Տիկէր Թարաֆտան Պուլլարիսթան Թիւրքլէրի շափգա գօնմաղա վէ նիգապը գալտըրմաղա թէշէպպիւս էտիյօրլար:— Սթանպօլտան 100 Պօյ Սգաուլթլար Իթալիայա կիտէճէքլէր վէ միւսաֆիր օլաճաղար տըր:— Սիւրիա հուտուտընտան Բիւրտլէր հիւճմ էտիպլ նէսիպին Թարաֆընտան Թիւրքիայա գահ մէթ վէրիյօրլար: Էնգարէ հիւքիւմէթի Թարաֆընտան ալֆ օլունմուշ Թիւրքիայա տէօնէն Բիւրտլէր գաթլ օլունմուշ տըրլար: Պու սէպէպ պէն էվէնի ալիւթլէր կիթմէյիպլ չէթէ հալինտէ հիւճմ էտիյօրլար իմիշ:— Թիւրք պայրաղը թէպտիլ յլաճաղ վէ լաթինէ Թ. վէ Ճ. հարֆլարը եազըլաճաղ, եանի Թիւրքիա ճիւմհիւրիյէթի տէմէք տիր: Հիւլա եէրինէ Ճ. հարֆը օլաճաղ իմիշ: Թիւրքիատա եէնի եազըլարը Թամիմ էթմէք իչին քիթապլար վէ րէսալէլէր Թապընա իւշ միլիօն տօլար սարֆ օլմուշ տըր: Սթանպօլտա տախի հիւքիւմէթ ալէհինէ պիր իսեան հազըրլըղը անլաշըլըպլ 11 քիշի տէրտէսթ օլմուշ տըր քի Ֆիւ գատըն տըր: Պունտան մատա 20 քիշի տախի հապս էտիլտի քի մահպուլարը գաշըրմաղ թէշէպպիւսիւնտէ իմիւշէր:— Թիւրքիատան Փիրար էտէն 30,000 գատար տէրվիշէրի Պուլկարիա իչէրի ալմաղա րազի օլմուշ տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Ուզուն միւզաքէրէլէրտէն սօնրա Կիլիկիա Կաթողիկոսաւուղու մէսէլէսի պիր եօլ իւէ հալէտիւմիշ տիր: Վեհ. Կաթողիկոս քէնտի սաղլըղընտա Բարգէն Եպիսկոպոսը աթոռակից ինթիսապ էյլէմիշ տիր, քի վէֆաթընտան սօնրա տէվամ էյլէսին: Կէրչի Կաթողիկոս ինթիսապը իչին մուսայէն գանունլար վար տըր վէ անը պիւթիւն Կիլիկիա թէմլէրինտէն կէլէն պատուիրակլար սէչէրլէր, լաքին չու զէմանտա հէր չէյ գարմագարըլ օլուպլ ինթիսապ նիգամի սուրէթտէ միւքին տէյիլ տիր: Պունտան մատա պէօյիւք միւնաղաա վէ եօլսուղուգլարա մէյտան վէրէպիլիւր: Պիր ատի ժողով սէչմէքտէ օլան պէլալար կէօղ էօնիւնտէ օլտուգճա Վեհ. Կաթողիկոսըն թէրթիպի էն էյիսի կէօրիւնիւյօր: Կիլիկիա աթոռընտա պէշ եպիսկոպոսլուգ օլաճաղ, Հալէպ, Պէյրութ, Շամ, Անթաքիա վէ Գըպըս: Այնի զէմանտա Կաթողիկոսլուգտա տօգուգ աղատան իպարէթ պիր սինօթ օլաճաղ տըր: Սինօթ աղալարընտէ տէօրտիւ պու պէշ թէմլէրին առաջնորդլարը, իքիսի, միարանլարտան, իքիսի տէ էն մուգթէտիր քա հանալարտան օլաճաղ տըր: Մուգթէտիր վաիղլէր հազըրլաճաղ իչին թէրթիպլէր եափըլաճաղ: Սիւրիատա վէ Գըպըստա պիր վարժապետանոց տախի աշըլաճաղ տըր:— Երուսաղէմ Պատրիարքը Դուրեան Արքեպիսկոպոսըն քահանալըղընըն 50ինճի սէնէսի յորեւեանը իչին պիր գօմիթէ թէշքիլ օլունմուշ տըր. եօլանըլան հէտիյէլէր իւէ քիթապլար ալընըպլ Դուրեան քիւթիպլանէսի աշըլաճաղ տըր:— Բիլիֆին Եունանիսթան-Մըսըր րէիսի Մր. Տէվիտսըն պիր այ Մաքէտօնիա որըլարընը գիյարէթ էյլէմիշ տիր:— Հինտիսթանտա Արգար իամինտէ պիր գէնկին Հայ ճՑ պին Ինկիլիզ լիւրա սը վասիյէթ էյլէմիշ տիր, քի էլմիածին Կաթողիկոսը վասըլըղը իւէ Փագիր Հայ չօճուգլարըն թալիմինէ սարֆ օլունաճաղ տըր:— Հայաստանտա րէնկեարէնք մէրմէր մատէնի պուլունմուշ տըր: Բէգա քէօսէլէ թաշը տախի պուլունմուշ տըր քի չիմտիյէ գատար Իթալիատան կէլիւր իմիշ վէ Փապրիգալարտա չօղ լիղուճը վար տըր:— Երեւանտա պէօյիւք պիր պայթարիյէ մէքթէպի աշըլըյօր քի պիր միլիօն 300 պին րուպլի թախսիսաթ օլմուշ տըր:— Գարապաղտան Թիւրքլէր եափաշ եափաշ չէքիլիյօր: Օրատա էքսէրիյէթ Հայ տըր:— Եունանիսթանտա

Գօքինիայա եազըն Ալաման մահալլէսինտէ 150 Հայ Փամիլիա վար իմիշ քի օրատան չօճուղլար մէքթէպէ կէլէմէյօրլար վէ 50 գատար չօճուղ սօգաղլարտա տօլաշլօյօր. օրատա պիր մէքթէպ աշմազ էլզէմ տիր:— Աթինատա պիր Հայ Դաթօլիք մէքթէպի վէ քիլիսասը եափըմըշ տըր:— Հալէպտէ եէնի աշլլան կեդրոնական վարժարանտա 30 գատար շայիրտ օլմուշ տըր:— Սէլանիքտէ օն պին Հայլար վար տըր քի 2000ի Եոնան թէպաալըղըն զապուշ էթմիշ տիր:— Սթանպօլտա Սանասարեան իմանը տափասը տէվամ էտիյօր: Պէլէտիյէ ալօգաթլարը Պատրիարքըղ լաղվ օլմուշ վէ խանըն սահիպի օլմազ իտտասսընտա տըրլար: Փափրիքիսանէ Գալօգաթլարը օլան իքի իսլամ, իքի Հայ տա իմտիա էտիյօրլար քի թիւրք ճիւմհիւրիյէթի պատրիարքը ղէսմէն թանըմըշ տըր վէ պու խան Հայ Փաղիր չօճուղլարը իչիւն տիւր, պատրիարք տա անա միւթէվէլլի տիր: Հէմ տախի միլլէթ խանա զիլ ի եէտ տիր: Օնու ալմազ իչիւն ախէրի քէնտինին օլտուղունու իսպաթ էյլէմէլի տիր:— Բազգատա 60 խանէ Հայ վար իմիշ, Միս Ետէնին վէ Ֆրէնտղ ալ Արմինիանըն հիմայէսի իլէ բահաթ եաշայօրլար: Մէքթէպտէ պիր խօճա վէ 70 շայիրտ վար իմիշ: Բէզա Թէլ Մէմէնտէ 25 խանէ, Այն Իսատա 12 խանէ Հայ վար տըր: Պու հէվալիտէ պաշգա ուֆազ Հայ քէօյլէր վար քի որբլար շալըշլօյօրլար, 12 գատարը որբուհիլէր իլէ էվլէնիշ տիրլէր: Սըվազտա 100 Փամիլիա Հայ վար տըր վէ սէֆիլ հալտէ տիրլէր:— Ֆիլատէլֆի տա Մայր Եւա Նուսիէճեան Հոկտ. 9տա 71 իննինտէ վէֆաթ էթմիշ օլուպ՝ ճէնազէ Կըտմէթի Ժողովական Բիլիսէնին չօպանը վեր. Լեւոնեանըն տէլալէթի վէ տիկէր իւշ վերապատուելիլէրին իշթիրաքը իլէ իճրա օլունմուշ տըր: Մէրհումէ ճիւմլէ քէնտինի թանըյանլարըն մու հապպէթ վէ հիւրմէթինէ մազհար օլմուշ իտի: Անըն սօն արգուար միւճիպ, ճէնազէ ալայընա չիչէք կէօնտէրմէք եէրինէ իանէ ճէմ էտիլմիշ վէ օլ եօլտա Թօփլանըլան 71 տօլար եէթիմլէրէ թախսիս էտիլմիշ տիր:— Պրն. Հայկ Թ. Դաշիթեան Գօլըմպիա տար իւլ Փիւնիւնընտան ալօգաթլըղ տիփլօմասը ալտըղտան սօնրա վաթանը օլան Գըպըրսը զիյարէթ էտիպ՝ ալտէթինտէ Նիւ Եօրգտա մարուֆ Մուր ղէֆիզլէրիլ լէ պիրիլքտէ իշլէմէյէ պաշլամըշ տըր:— Վեր. Հ. իմանթամուր Հ. Բ. Ը. Միւթիւն թարաֆընտան Սիւրիայա պիր գործիշ մազամընտա

կէօնտէրիլմիշ իտի: Միւմալիէյհ պու սէֆէրին տէ 12 եէնի մասնաճիւղլէր թէշքիլ վէ Միւթիւնա 752 ազա զամմ էյլէմիշ տիր: 45 Փարգըլ միւնասէպէթլէրտէ յարանուանական թէֆրիզէ եափմայարազ նութըլար իրատ էթմիշ վէ վաղլար վէրմիշ տիր:— Լիպանանտա, Պրումանատաքի տօսթլար, եանի Գուէյքըրլար Մէքթէպ ի Ալիսինին թէէսիս էտիլմէսինին 50ինճի Յորեւեան զիյնէթիւնի իճրա էթմիշլէր տիր: Պու մէքթէպ սէնէլէրտէն պէրու էրմէնի եէթիմլէրինէ տէ խրտմէթ էթմէքտէ օլմուշ տըր:

ԱՐԱՆԸԼԵՅՅՈՐԱՐ

Պաշատուր Ամիրզատեան պիրատէրի վարդանըն նէրէտէ օլտըղըն պիլմէք իսթէր: Վարդան՝ 1921տէ Իսթանպօլտաքի Գուլէլի Որբանոցտան Եոնանիսթանա նազլ օլունմուշ իտի: Պաշատուրըն էտրէսի,
K. Amirzarian, Calle Grecia 2551, Villa del Cerro,
Montevideo, Uruguay.

Ատրեամանըլ Զարուհի Պօյաճեան, չօք սէնէլէր էվլէլ Ամէրիգայա կէլմիշ, փէտէրինին իամի Յակոր, վալիտէսինին իամի Լուսիկ, զօճասընըն իամի Յակոր: Զարուհի Պօյաճեան՝ Զարման Բիւթիւք Յակորեան իամիլէ տէ թանըրը իտի: Պու գատըն հազդընտա պիլէնլէր աթիտէքի էտրէսէ պիլտիրսինլէր.—

Mrs. H. B. Asadoorian

1205 Garfield Ave., Pasadena, Calif.

ՄԻԻՆՏԵՐԻԺԱԹ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ

Վազթլարըմ Սէնից Էլիմտէ

Բիլիսէ վէ Բիլիսէլէր

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

«Բիւլ Եէրիմէ Հիւսմ»

ԼՈՒԹՖԻ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

Գիթապ ը Մուգատտէսին Իլհամլարը

Տէօրթ Տիմլէրմէ Հայաթըն Մամասը

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Կէչէն Սէնէ

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Սէպի Սիմէմա

Կ. Գ. ՏԱՂԼԵԱՆ

ՄԻԻԹԷՆԷՎԼԻ

Թիւրք վէ Աֆղան Իսլախաթը

Մուհարրիլէրիմիգ իչիւն Փարա վաճը մը

Կիլիկիա Կաթողիկոսլուղու

Բախիւմանըն Գարիւմունա